

SUVANNON SEUTU

SAKKOLAN, METSÄPIRTIN JA VUOKSELAN PITÄJÄLEHTI

Viipurin maakunta-arkistojen antimista Leena Repo tutkii Sakkolan nimismiehen arkistoa. Vanhoja kirjoja jäi Venäjän puolelle 23 kappaletta vuosilta 1811-1910. Kuva: Heikki Malkamäki. Sivu 25.

NRO 3/2009

TOUKOKUU

Luovutetun alueen apteekit kirjaksi

Apteekkineuvos Marcus Olli kokoaa kirjaa luovutetun alueen apteekeista. Kuvassa Kiviniemen apteekki 1930-luvun jälkipuolella.

Sivut 4-5

SUVANNON SEUTU nro 3/2009:

- * Paukun palsta: Tontti Suvannon rannalta, s. 3
- * Sakkolan apteekit mukaan kirjaan, s. 4-5
- * Vilskettä pitäjä- ja sukumarkkinoilla Karjalatalossa, s. 6
- * Joko Repo Revon tuntee - sukukokous elokuussa, s. 7
- * Sortavalan babuskin raparperihillo, s. 7
- * Sakkolan tyttöjen opintokerho pitää perinteitä yllä, s. 8-9
- * Tapahtumia kahdeksan vuosikymmentä sitten, s. 10-11
- * Vuokselan vuosikokous ja muistojen tapahtuma, s. 11
- * Asutusmuseo tallensi evakkojen elämän, s. 12-13
- * Kirje Metsäpirtistä ja muita tarinoita, s. 14
- * Metsäpirtin pitäjäjuhla Mynämäen Mietoisissa, s. 15
- * Metlan mietteitä, s. 15
- * Luonnontutkijat löysivät Metsäpirtistä harvinaisuuksia, s. 16-19
- * Vuoksela-sarja jatkuu: Monitoimimies Veikko Juvonen, s. 20-23
- * Virkin virkkeet: Unelmia, joiden toivoisi toteutuvan, s. 23
- * Amerikkalaispoika Metsäpirtissä löytyi, s. 24
- * Sakkolan nimismiehen kirjoissa pahat pojat ja paljon muuta, s. 25
- * Taikuutta ja uskomuksia Haparaisista ja Vilakkalasta, s. 25
- * Pieni valkea risti ja äidin suuri suru, s. 26
- * Perheutisia, yms., s. 29-30 * Kuismilta sukukirja, s. 30

Sukuseura Vilakkalan Eevat

Kokoontuu vuosittaiseen sukukokoukseensa Lempäälään sunnuntaina toukokuun 24. päivänä 2009. Ohjelmassa on jumalanpalvelus klo 10 Lempäälän kirkossa. Kirkosta siirrytään vanhusten palvelutalolle Ehtookotoon. Ruokailun jälkeen pidetään sukuseuran kokous. Ruokailuun mennään noin klo 12 ja kokous alkanee noin klo 13. Kokouksen lomassa karjalaisia yhteislauluja sekä karjalaisia sananselityksiä. Kokouksen ajaksi järjestetään pienimmille lapsille ohjattua toimintaa (lapsiparkki). Jos sinulla on vanhoja valokuvia, ota myös niitä mukaan tapaamiseen. Kokouksen jälkeen tutustutaan Suomen ainoaan Sakkola-Museoon Kuokkalan museoraitilla Lempäälässä.

Ennakkoilmoittautumisia pyydetään ruokailijamäärän sekä lapsiparkkitarpeen selvittämiseksi, puhelimitse 0400-798428 tai pekka.kajarinne@elisanet.fi viimeistään 16.5.2009 mennessä.

**SAKKOLA-
JUHLAT**
PIRKKALASSA
su 26.7.2009 pääjuhla

Illanvietto pe 24.7.
Haikan lavalla

Sakkola-Museo
auki Kuokkalan
Museoraitilla
Lempäälässä

Tiedustelut:
Antti Hynnä
0408490048

Hannu Turkkinen
040 581 4398

Sakkolan Kirkonkylän
Nuorisoseuran
kevätkokous pidetään
23.5.2009 klo 12.00

Sorkkalassa Aune Laamasella
Sorkkalantie 198
Kokouksen jälkeen
kevättapahtuma liikunnan,
hernerokan, kahvin ja
kielkakaroiden merkeissä.
Tervetuloa suurella
joukolla mukaan!

SEURAAVA LEHTI
ilmestyy kesäkuussa
ennen juhannusta.
Aineistot toimitukseen
ke 3.6. mennessä, kiitos!

PAUKUN PALSTA

Tontti Suvannon rannalta

Venäjän presidentin Dmitri Medvedevin valtiovierailulla otettiin yllättävästi esiin myös suomalaisten mahdollisuus ostaa kesämökkitonttia Venäjän puolelta, edes omilta mailtaan. Hyvä, että vihdoinkin uskallettiin sekin asia ottaa esiin.

Olen jo vuosikaudet aina, kun olen tavannut kansanedustajia, yrittänyt kertoa, miten vaikeaa on hankkia edes pientä tonttia pakkoluovutetulta alueelta. Ulkoministeri Alexander Stubb esitti ministeriytensä alkutaipaleella, että suomalaiset ryhtyisivät ostamaan tontteja Venäjältä, kun venäläisetkin ostavat tontteja Suomesta. Eikö televisio-ohjelman mukaan Karjalassa käynyt

viipurilaista ja käkisalmelaista sukujuurta oleva ja EU-parlamentissakin toiminut mies tiennyt, etteivät venäläiset myy maata ulkomaalaisille. Nyt hän sen varmasti tietää ja ilmeisesti on ulkoministerin ansiota, että asia vihdoinkin otettiin esille.

On täysin käsittämätöntä, että Suomesta myydään tontteja ja maapalstoja venäläisille eikä meillä ole samaa mahdollisuutta Venäjällä. Erään toimittajan mukaan Venäjän maalaiset eivät ole vielä täysin ajan tasalla. Siellä ei tiedetä tarkkaan, kuka maan omistaa eikä tonttikauppoja sen vuoksi voida tehdä. Kun asia vihdoinkin selviää, kuka maat omistaa, niin silloinhan meidän karjalaissukuisten ei tarvitse sieltä mitään maata ostaakaan. Saisimme mökkitonttimme perintönä.

Joidenkin tietojen mukaan Venäjältä voisi ostaa tontteja ja kiinteistöjä muualta paitsi rajavyöhykkeeltä, mutta kun kukaan ei oikein tiedä, miten laaja rajavyöhyke on. Jos rajavyöhyke on vähintään 50 tai 100 kilometriä, niin siinä tapauksessa meille ei ole suurtakaan hyötyä siitä, että Venäjältä voisi ostaa kiinteistöjä. En ainakaan minä halua mökkitonttia muualta Venäjän maalta kuin sukuni vuosisataisilta asuinsijoilta Karjalasta.

Kuuntelin ja katselin TV-uutisia, kun toimittajat haastattelivat Venäjän Pre-

sidenttiä Porvoon kirkkomaalla ja kyselivät suomalaisten mahdollisuuksista ostaa maata Venäjältä. En oikein kuulut, mitä Medvedev sanoi, kun meidän presidenttimme häiritsti supinallaan ja sipinällään Venäjän presidentin vastassa kysymykseen. Jotain siihen suuntaan ymmärsin asian olevan, että maakauppaongelmaan etsitään kompromissia pitkistä vuokrasopimuksista. Jos näin on, niin vastavuoroisesti venäläisten Suomesta ostamien tonttien ja kiinteistöjen omistus pitää muuttaa pitkäaikaisiksi vuokrasopimuksiksi.

Haastattelussa presidenttimme Tarja Halonen ei halua maanostosta uutta isoa ongelmaa Suomen ja Venäjän välille. Halosen mielestä kyseessä ei ole sen kokoluokan asia. Halonen epäili harvan suomalaisen lopulta ostavan kiinteistöjä Venäjältä, vaikka se olisi mahdollista. Ihmettelen kovasti koko kansan presidentin tietämättömyyttä ja meitä karjalaisjuurisista vähättelevää kantaa.

Eipä tässä sitten muuta kuin kesän matkoilla pitkäaikaisia mökinvuokrasopimuksia tekemään.

Hannu J. Pauku

Sakkola-Säätiön

valtuuskunnan puheenjohtaja

Harjatie 5, 32210 LOIMAA

GSM 0500-741296

hannu.pauku@punkalaidun.fi

Sakkola-Säätiön valtuuskunta koolla

Sakkola-Säätiön valtuuskunta hyväksyi kevätkokouksessaan 26.4. säätiön vuoden 2008 toiminnan ja tilit. Dokumentit kertoivat taas keran toimeliaasta vuodesta, joka sisälsi mm. kolmen kyläkirjan kustantamisen, Sakkola-Museon kokoelmien kartuttamisen, Suvannon Seudun julkaisemisen, ystävyyskuntatoiminnan ja naapuripitäjäyhteistyön.

Kättentaputusten kera valtuuskunta kiitti henkilöitä, jotka sitkeällä, noin neljä vuotta kestäneellä työllään ovat saaneet luvan Keljan taistelujen muistopatsaan pystyttämiseen yhteistyössä Erilinen Pataljoona 6:n perinneyhdistyksen kanssa. Näillä näkymin patsas paljastetaan Keljan Runteenmäellä 22. elo-

kuuta. Hankkeen rahoitusta ja käytännön järjestelyjä hoidetaan parhaillaan.

Kiitokset sai myös Espoossa viime kesänä pidetty pitäjäjuhla. Tänä vuonna juhliitaan Pirkkalassa ja vuonna 2010 Vesilahdessa.

Sakkola-Museo on valmis käynnistävään kesäkauteen. Vaihuvan näyttelyn teemana on Kirkonkylän koulupiiri. Ar-

kistosta, jossa on jo noin 12 000 kappaletta dokumentteja, on tarkoitus tehdä uusi tietokanta, joka jatkossa on kaikkien käytössä internetissä.

Suvannon Seudun toimittaminen jatkuu yhteistyössä Sakkolan, Metsäpiritin ja Vuoksen kesken. Lehden näytteenumeroina voi pyytää toimituksesta tai pitäjien yhdyshenkilöiltä. - MRT

Sakkolan apteekit mukaan kirjaan

Sakkola oli yksi niistä harvoista luovutetun alueen maalaispitäjistä, joissa oli kaksi apteekkia. Syy selvinnee seuraavasta apteekkien historiosta.

SAKKOLAN (Kirkonkylän) APTEEKKI

Lääkkeiden saannissa sakkolalaiset turvautuivat 1800-luvun jälkipuolella Käkisalmen apteekkiin. Matka oli pitkä ja niinpä pyydettiin, että apteekki avaisi haara-apteekin Sakkolaan. Apteekkari Thil suostui pyyntöön ja haara-apteekki avattiin maaliskuussa 1885.

Haara-apteekkia hoiti aluksi proviisori Rönneberg, mutta hänen lopetettuaan tilalle ei saatu uutta hoitajaa. Niinpä haara-apteekki olikin avoinna vain sunnuntaisin loppuvuodesta 1885 alkaen.

Haara-apteekki sijaitsi aluksi yhdessä huoneessa kansakoulussa lähellä kirkkoa. Sen jälkeen se muutettiin kirkkoherran virkatalon yhteen huoneeseen. Huone oli aikaisempaa pienempi, mutta valoisa. Suurihan tuo ensimmäinen apteekki ei ollut. Varasto mahtui myymäläpöydän taakse yhteen huoneen nurkkaukseen, mutta »Tilmannin tippoja» sieltä ostettiin tautiin jos toiseenkin.

Varsinaisen apteekkirakennuksen tälle koko kihlakunnan maaseutupitäjien ensimmäiselle apteekille teetti maakauppias Adam Lamppu omistamalleen maalle Kirkkojoen sillan poskeen. Sinne haara-apteekki muutti 1.10.1895.

Sakkolan pitäjä- ja Metsäpirtin kapelikunnan kuntakokouksessa 1.7.1899 oli esillä itsenäisen apteekin perustaminen Sakkolaan, ”koska kokemus on osoittanut että se on tarpeellinen sekä tulee kannattamaan”. Varsinaisessa hakemuskirjelmässä todettiin myös se, että kunnassa oli lääkäri.

Eri vaiheiden jälkeen senaatti päätti perustaa itsenäisen apteekin Sakkolaan. Ensimmäiset oikeudet sai 5.2.1900 proviisori Emil Studd. Hän osti haara-apteekin talon ja tontin kauppias Lam-

pulta ja ryhtyi toimimaan apteekkarina 1.6.1900 yhdessä puolisonsa Judith Studdin kanssa.

Apteekkari Studdin siirryttyä Antrean apteekkioikeudet sai 6.12.1912 apteekkari E.A. Mesterton.

Hän osti Sakkolan apteekin 3.7.1913 ja anoi ensi töikseen lupaa pitää haara-apteekkia Raudussa, mikä lupa hänelle myönnettiin. (Raudun haara-apteekki itsenäistyi 1919.) Mestertonin aika jäi Sakkolassa lyhyeksi, sillä hän kuoli jo helmikuussa 1914. Apteekki jäi leskelle poikkeuksellisen pitkäksi aikaa aina vuoteen 1923, minä aikana apteekkia hoiti hänen laskuunsa useampikin proviisori.

Seuraavaksi apteekkariksi tuli proviisori Jalmari Ahtiala, joka otti apteekin haltuunsa 19.1.1923. Apteekki muutti Haidermaan kylään valtamaantien varrelle 1900 rakennettuun asuinrakennukseen. Apteekkiin kuului apteekkihuoneen lisäksi kaksi varastohuonetta, ullakko ja 2 ulkovarastoa. Hän avasi myös haara-apteekin Kiviniemen kylään jo heti tammikuussa 1923.

Kiviniemestä oli muodostunut Sakkolan toinen, vilkas keskus. Niinpä apteekkari Ahtiala muutti lokakuussa 1924 apteekin sinne. Samalla hän avasi haara-apteekin kirkonkylään.

Kirkonkyläläiset eivät luonnollisesti olleet tilanteeseen tyytyväisiä. Niinpä erinäisten vaiheiden jälkeen kirkonkylään perustettiin uusi itsenäinen apteekki. Apteekkioikeudet sai proviisori Yrjö Luoma. Hän avasi uudelleen itsenäistetyn Sakkolan apteekin maaliskuussa 1929, jolloin haara-apteekin toiminta lakkasi.

Apteekkari Luoman siirryttyä Mänttään tuli seuraavaksi apteekkariksi Sakkolan kirkolle kesällä 1935 apteekkari Leonard Palmu Rantsilasta.

Apteekin talo oli huonokuntoinen, joten sitä korjailtiin sekä sisältä että ulkoa. Apteekkikin siirrettiin rakennuksen toisesta päästä toiseen päähän, jotta sille saatiin oma sisäänkäynti.

Uhkaavien enteiden takia rouva Palmu lähetti perheen neljä tyttäretä jo elokuussa 1939 apulaisen kanssa tämän sukulaisiin erääseen Saimaan saareen. Perheen vajaa 16-vuotias poika lähti palvelemaan suojeluskuntalaisena. Lopulta naisetkin komennettiin 1.12. lähemmään Sakkolasta.

Joulukuun kolmannen päivän vastaisena yönä apteekkitaloon majoitettu upseeri (V.J.Sukselainen) tuli sanomaan, että nyt apteekkari lähtee pois täältä. Venäläiset olivat Suvannon toisella puolella parin kolmen kilometrin päässä ja ampuivat. Apteekkari Palmu pani jonkin verran tavaroitaan autoon ja lähti Pyhäjärvelle apteekkari Sundströmin luo. Apteekki suljettiin 3.12.1939. Melkein koko apteekki kalustoineen ja varastoineen sekä suurin osa talousirtaimistoa jäi evakuoimatta.

Moskovan rauhan seurauksena apteekki päätettiin siirtää Pietarsaaren 3. apteekiksi.

Apteekkari Palmu kävi Sakkolassa jatkosodan aikana. Hän joutui toteamaan, että apteekin kaikki rakennukset olivat palaneet lukuunottamatta päärakennuksen yksityispuolen viimeisenä rauhankesänä sementistä valettuja portaita

KIVINIEMEN APTEEKKI

Kiviniemen haara-apteekki sijaitsi aluksi Sakkolan osuuskaupan myymälä nro 5:n talossa noin 500 metriä Kiviniemen asemalta. Haara-apteekki menestyi ilmeisen hyvin, sillä Ahtiala muutti kirkonkylän apteekin Kiviniemelle lokakuussa 1924 ja siirsi Kiviniemen haara-apteekin kirkonkylään.

Kesäkuussa 1925 apteekki oli muuttanut vuokrahuoneisiin talollinen V. Liuksen omistamaan taloon entistä paikkaa vastapäätä. Joulukuun alussa 1926 apteekki muutti jälleen, nyt omaan taloon entisen paikan viereen.

Ahtiala siirtyi apteekkariksi Sortavalan II apteekkiin ja uudeksi apteekkariksi tuli 1.1.1930 alkaen Arvi Väyrynen.

Kiviniemen suurpalossa 27.4.1935 tuhoutui mm. apteekki kokonaan kella-

Sisäkuva Kiviniemen apteekista.

rikerrosta myöten. Apteekki oli tilapäisesti viereisessä osuuskaupan huoneistossa 4.5. - 1.10. välisen ajan. Uusi apteekkirakennus tehtiin entiselle perustalle. Siihen tuli nyt myös vesijohto ja sähkövalo. Apteekkihuoneen seinät oli verhottu vaaleanharmaan-vihreällä öljyvärillä maalatulla ensotapetilla. Sisustuksen puutyöt oli valmistanut viipurilainen Liljamaan puusepänilike. Kalusto oli seinien värinen, lattia marmoroitua massaa. Laboratoriohuone oli rapattu ja maalattu öljyvärillä.

Talvisodan alussa 2.12.1939 apteekin lääkevarastot evakuoitiin puolustuslaitokselle. JR 24:n lääkäri ilmoitti 11.12.1939 apteekin palaneen poroksi tykkitulessa.

Moskovan rauhan jälkeen apteekki päätettiin 18.7.1940 siirtää Pälkäneelle.

Jatkosodan aikana apteekkari Väyrysellä oli 10.5.1943 alkaen lääkevarasto Kiviniemessä. Se tuhoutui osittain 10.6.1944 ilmapommituksessa ja toiminta lopetettiin toistaiseksi. Virallisesti toiminnan ilmoitettiin lakanneen 1.8.1944.

Marcus Olli
apteekkineuvos

Sakkolan apteekki 1930-luvun jälkipuolella.

Kirjoitus perustuu tekeillä olevaan kirjaan ”Luovutetun alueen apteekit 1689 - 1945”. Lukijoilta toivoisin kuitenkin vielä löytyvän kuvia ainakin konkylän apteekista sekä kummankin apteekin reseptejä.

Jos löytyy, ottakaa yhteyttä puh. 0500-574284 Marcus Olli

Kirjoittaja on farmasian ja apteekkien historiaan perehtynyt apteekkineuvos, joka toimii Alajärven apteekissa.

Luovutetun alueen apteekteista on esitetty vajavaista tietoa, ja Marcus Olli haluaa nyt koota saatavilla olevan tiedon yksiin kansiin.

Metsäpirtin apteekista on jo ollut Suvannon Seudussa juttu, tosin Metsäpirtin apteekinkin resepti/signatuuri on edelleen täysin hävyyksissä.

Vuokselassa ei apteekkia ollut.

Vilskettä pitäjä- ja sukumarkkinoilla Karjalatalossa

Karjalatalossa pääsiäisen jälkeisenä viikonloppuna oli väen-tungos niin kuin markkinoilla tapaa olla. Tilat olivat täpötäynnä pitäjien esittelypöytiä, myös sukuseuroja oli paikalla. Päivän toteuttajatahot olivat Karjalaisten Pitäjähdistysten liitto, Karjalaisten Sukuyhdistysten liitto sekä Karjalan Liitto.

Kalevi Hyytiä Metsäpirtti Seurasta opasti aiheesta: Miten löydän kotitaloni Karjalasta? Sukututkijat päivystivät ja kysyjä riitti.

FM Riikka Myllys kertoi tulevasta väitöskirjastaan aiheenaan lahjoitusmaatalonpojat. Riikka Myllys on historian opiskelija Helsingin yliopistosta. Väitöskirja valmistuu ensi vuonna.

Sakkola, Rautu ja Metsäpirtti olivat vierekkäin. Ohikulkijat kertoivat omia sukujuuriaan, pientä kauppaa tehtiin. Kesän kotiseutumatkoista tuli puhetta sekä Karjalan Liiton kesäjuhlista Kuopiossa. Kirvesmäki Kerho oli markkinoilla mukana.

Taiteilija Pertti Salmen kirkkonäyttely herätti kiinnostusta. Taiteilija on maalannut suuren määrän menetetyn Karjalan kirkkojen kuvia. Hän kertoi suojärveläisellä opettajallaan Nikolai Ku-

Markkinahumussa Markku Paksu Raudusta ja Eero Pilviniemi Sakkolasta.

kolla olleen haaveena toteuttaa kirkkojen tallennus tauluiksi. Pertti Salmi on nyt toteuttanut tätä haavetta todeksi. Hän kertoo parhaansa mukaan etsineensä kirkkoista saatavilla olevaa tietoa ja kuvia. Karjalan Liitto on mukana

hankkeessa. Taiteilijalla on sukujuuria Pitkärannassa. Kirkkotauluja on saatavana öljyväritöinä tai grafiikkana. Sakkolan kirkko on jo kokoelmassa.

Helka Eeva-Korpela

Riikka Myllys, lahjoitusmaa-ajan väitelijä.

Taiteilija Pertti Salmi, Sakkolan ja Ihantalan kirkkojen kuvat.

Joko Repo Revon tuntee? Repo-sukuisilla kokous elokuussa

Meitä Repo-alkuisia sukunimen saaneita on ympäri Suomea, jopa eripuolilla maailmaa. Kaikkien sukuhaarojen ”juuret” ovat jossain päin Karjalaa. Meitä, sukunimeltään Repo-alkuisia henkilöitä, on Suomessa yli 6000. Sukuihimme kuuluvia on kymmeniä tuhansia. Sukujuuret on määritelty sukuhaarojen kotipakan mukaan: 1. Iisalmen seutu, 2. Kurkijoen seutu, 3. Käkisalmen seutu, 4. Liperin seutu, 5. Parikkalan seutu, 6. Puumalan seutu, 7. Sakkolan seutu, 8. Soanlahden seutu, 9. Sortavalan seutu, 10. Viipurin seutu, 11. Muut.

On olemassa myös lukuisia paikannimiä, joihin repo-sana sisältyy, kuten Repola, Revonniemi, Revonmäki jne.

Repo-sukuisten seuraan voivat liittyä kaikki ne, jotka kuuluvat Repoihin joko syntymänsä tai avioliiton kautta, olkoon nykyinen sukunimi sitten mikä

vain. Repo-alkuisia sukunimiä ovat Repo, Reponen, Repola ja Repolainen.

Sukuseura perustettiin Pieksänmaalla pidetyssä sukkokouksessa elokuussa 2005. Sukujemme seuraava sukkokous on Valamossa Heinävedellä 1.8.2009. Sukuseuran puheenjohtajana on toiminut elokuusta 2007 alkaen Esko Repo Punkaharjulta ja sihteerinä Veikko Repo Nastolasta koko sukuseuran olemassaolon ajan.

Lauantaina elokuun 1. päivänä Valamossa Heinävedellä pidettävän sukkokouksen valmistelut ovat jo pitkällä. Ohjelmassa on mm. Luostariopastus, varsinainen kokous, ruokailut ja kahvit. Valamolaista iltaa vietetään isä Mitron johdolla. Iltahartauden pitää ”oma piispamme” Matti Repo. Sunnuntaina on M/s Segeillä risteily Täyssinän rauhajan rajakivelle. Valamoon on siis mahdollista tulla koko viikonlopuksi.

Sukukokouspaketti (40 euroa ja Valamolainen ilta (15 euroa) maksetaan 30.06.2009 mennessä sukuseuran tilille 106335-145046. Valamossa on erihintaista majoitusta. Jokainen varaa ja maksaa majoituksensa itse ilmoittaen samalla mahdolliset ruoka-aineallergiat. Majoitusvaraukset tehdään myös 30.06.2009 mennessä.

Puhelin: +358(0)17-5701810 Sähköposti: myyntipalvelu@valamo.fi.

Mahdollisiin kyselyihin vastaavat rahastonhoitaja **Esa Repo**, rahastonhoitaja@reposukuistenseura.net, 0400-311734

tai **Leena Repo**
leena.repo@nic.fi, 040-7433254

Kurkista myös sukuseuramme internetsivuille
www.reposukuistenseura.net
jotka on äskettäin avattu.

Sortavalan ”babuskin” raparperihillo

noin 3 ltr raparperipaloja
1 sitruunan raastettu kuori + vähän mehua
10-15 kirsikkapuun lehteä
sokeria

Alkuperäisessä ohjeessa neuvotaan raparperipalat sokeroimaan lievästi ja seisottamaan yön yli. Irronnut mehu eli ylimääräinen neste on hyvää juotavaa heti. Sitten keitetään hillosokerin kanssa.

Venäjälle ei ollut hillosokeria saatavana ”babuskin” elinaikana, joten hän keitti tavallisella sokerilla ja siksi poisti raparperipaloista ylimääräisen nesteen. Kokeiltuani nyt hillosokerilla nestettä ei tarvitse poistaa, vaan toimia hillosokeripussin ohjeen mukaan.

Kirsikkapuun lehden on kuulemma syytä jättää hillopurkkeihin makua antamaan, vaikkei lehtiä tarvitse syödä.

Aika hyvää ja erikoista. Itäiset naapurimme ovat olleet kekseliäitä, ja nyt kun elämme hyvinvoinnissa, tuntuu ettei mikään enää kelpaa. Tv-kokitkin keksivät ties mitä kummallisuuksia. Itärajalla asuva nuoruusystäväni antoi tämän ohjeen minulle – hän on saanut sen venäläiseltä ystävältä. Tämä oli hänen isoäitinsä bravuuri.

Raparperiaika alkaa olla käsillä. Kokeilkaapa ohjetta. Hillo on hyvää vaikka lettujen päällä.

Raija Valtanen, Mynämäki

KESÄRETKI SAKKOLAAN 20. - 23.8.2009

Ryhmämatkatoimisto
Resviaria Oy
Hämeenkatu 5 A,
33100 Tampere
Puh. 03- 44 77 070
info@resviaria.com
www.resviaria.com

Vesilahden Liikenne Ky
Myllytie 58, 37370 Narva
Puh. 03-37 37 300 tai
040-716 6170
info@vesilahdenliikenne.net
www.vesilahdenliikenne.net

Salon Sakkolan tyttöjen opintokerho pitää perinteitä yllä

Salon seudulla toimiva Sakkolan tyttöjen opintokerho laittaa monin tavoin täytöntöön perinteen-siirtoa ja vaalimista, kuten oheinen kertomus viime vuoden toiminnasta vahvistaa. Toivottavasti vastaavanlaisia kertoja syntyy lisää eri puolille Suomea.

– Totesimme saaneemme vuoden aikana runsaasti tietoa entisen kotikuntamme Sakkolan elämästä. Monet henkilöt aivan kuin olisivat heränneet henkiin. Ruokahalu kasvaa syödessä, joten päätimme jatkaa edelleen aloittamamme Sakkolan ja muidenkin karjalaiskuntien elämän tutkimista ja oman murteemme säilyttämistä. Toivotamme sakkolalaisia tervetulleeksi mukaamme tähän antoisaan ja lustiin kerhoon, vinkkaa Maire Saarinen.

Rotinoilla Viskarilla 11.11.2008. Istumassa vasemmalta Jaana Viskari sylissänsä pikku Zachary, Marja Laiho, Raili Leino, Mirja Auranen, seisomassa vasemmalta Ritva Viskari, Irma Havumäki, Maire Saarinen, Annikki Hammond. Kuvan otti pojan isä Jacob Viskari.

Karjalapaisti vanhaa viisii

Kotonnain Riiskas niiko vissii koko Sakkolas, elukat ko teurastettii ja paloteltii, ni ne lihat pantii suurie lihatiinuu paksu karkija suola peittuo jotteivat pilahunniet. Sielt niitä könttylöi sit talvel kaivettii ja lijotettii vies päivä verra jot liika suola irtahuis. No, lauvantain ko piirakat ja muut leipomukset ol pais-tettu, ni sit otettii sellane suur lihapotti ja se pantii lihonnie päivinnie moneks tunniks uunii hautumua. Vettä hännie laitettii sen verra jot lihat olliit puolväl-lii ast vies, ni pinta piäs hyväst ruset-tummua. Välil otettii pois uunist ja kiän-nettii ne rusettunniet lihamurikat toisi päi ja pantii uunii takasii. Iltasel ko ol käyty saunas, ni otettii potti uunist pöyteä ja nostettii lihat lautasel ja pil-kottii vast siin. Ai ko ol hyväveä, vielkii tulloo ves kielel!

Mut ei hättiä mittää, tehää nykyai-kasel taval vanha-aikase makune karja-lapaisti oikial viisii. Osta ensittäi könt-ty sialihhaa, lapapaikast tulloo parasta, siin niät ko on se luu ni – luu vieresthä se on liha makia, sannoo vanha sana-

laskuki – sit samaverra nautaa, lappaa tai suapha se olla vaik paistiiki, mut se piitiä olla yhten palan. Sit puat lihat suolahummua karkiaa suolaa, sen verra jot ei enniä huol liemie suolaa lisätä. Anna suolahuu vaik yön ylitse tai lyh-veämmänkii aikua riitteä, sulluaha se suola ja ko liha välil kiännetii ni hyvä tulluo. Laita pottii viel pikkaraise vettä ja pua uunii. Ensittäi piitiä uun olla n. 200 asties ja ko pinta on sopivast ru-settunt ni sit kiännetii ja puotetua läm-pyö vaik 125 astiehe. Suapha se olla

korkiammalkii jos on kiire syömiä, mut parempua tulluo mitä kauvemmas hau-tuu. Ei ko piirakat ja kakkarat pöyteä, ne otetua näppilöihe, taivutettoo kak-sikerron ja tökäteä liemie! Voi ihme, muailmas ei uo sen parempua ruokoa!

Ovat pahalaist männiet pillaamaa koko karjapaistin mainien ko pilkkuot lihat pieniks palasiks. Tätä mieltä mie uon.

Maire Saarinen o.s. Lamppu,
Sakkolan Riiskasta

Puh. 02 - 731 7622 tai 044 5586 937

”Todettiin, että vauvat
ja isoäidit ovat
samanlaisia kuin
viime vuosisadallakin”

1. Opintokokous 15.1.2008.

Aune Kinnunen alusti rautaisannoksella muistitietoa Sakkolasta, niin maantieteellisesti kuin vanhoja tapoja kertoen. Kerholaiset osallistuivat kiinnostuneena keskusteluun. Ne joilla ei ollut henkilökohtaisia muistikuvia Sakkolasta saivat selkeän kuvan mieleensä entisestä kotikunnastaan, joka jäi Venäjän hallintaan.

2. Opintokokous 28.2.2008.

Ritva Viskari alusti aiheen Sakkolan historian liittymisestä Kalevalan perinteeseen. Olihan Kalevalan päivä. Todettiin Sakkolasta saadun paljon kansanperinteen tallenteita. Olihan Larin Paraskella äidin puoleiset juuret syvällä Sakkolan Vaskelassa, jossa hän avioituttuaan Larilan talon pojan Gauril Waskin kanssa, itsekin eli kuolemaansa asti. Kalevalanpäivän aamutelevisiossa julkaistiin Vaskelan Sukuseuran kustantama ja kerhon jäsenenäkin toimivan Maire Saarisen kokoama kirja Vaskelan vanhat runot. Esielmän jälkeen opiskelijat keskustelivat asiasta suurella mielenkiinnolla. Päädyimme lopputulokseen, että olemme juuriltamme kalevalaista kansanosaa.

3. Opintokokous 8.4.2008.

Annikki Hammond alusti aiheen menetetystä kirkosta niin rajan takana kuin nyky Suomessa. Asuinpaikkamme lähellä sijaitsee Uskelanjokeen suuressa maanvyörymässä 24.12.1825 vajonnut ja vaurioitunut Uskelan Isokylän emäkirkko, josta on jäljellä vain hautausmaa ja kellotapulin yläosa. Asia kiinnosti kovasti kerholaisia, sen ympärillä käytiin vilkas keskustelu. Saimme rautaisannoksen nyky-Suomen kirkkotilanteesta.

Myö tytöt tökitti. Pöyvä ympärill vasemmalt Mirja Auranen, Irma Havumäki, Marja Laiho, Annikki Hammond, Raili Leino ja Ritva Viskari olit toises piäs pöytiä ja Maire Saarinen otti kuvan.

4. Opintokokous 27.5.2008.

Raili Leino alusti aiheen karjalaisten saapumisesta Halikon Hajalaan. Katsottiin Hajalan Marttojen esittämä videotallenne, joka toi elävästi kaikkien mieleen omat evakkomatkat. Lisäksi Annikki Hammond luki vanhasta kirjasta evakkomatkan tapahtumia. Asiasta keskusteltiin vilkkaasti ja näin saimme lisätietoa menneeseen aikaan.

5. Opintokokous 25.6.2008.

Kokous aloitettiin Ritvan valmistamalla erinomaisella kaurakiissellillä, jonka jälkeen Marja Laiho alusti keskustelun rippijuhlista Sakkolassa. Suuri tunni olevan ero entisajan ja nykypäivän rippijuhlien vietossa. Mirja kertoi miten hänen äitinsä ripillepääsyn puheessa pappi varoitteli, että kiusaukset voivat saapua heti kirkon oven ulkopuolella. Kun he sitten tulivat ulos kirkosta olivat kylän pojat oven takana pyytelemässä tyttöjä illalla tansseihin. Muistelimme ja opimme mielenkiintoisia sakkolalaisia juhlatapoja.

6. Opintokokous 10.7.2008.

Mirja Auranen alusti aiheen kihlajaiset Sakkolassa. Asiasta keskusteltiin vilkkaasti ja totesimme, että kihlajaiskuva oli tärkeämpi kuin hääkuva. Kihlajaiskuva otettiin lähes poikkeuksetta kuvaamossa, kun taas vihkikuva oli useasti kamerakuva ja useimmiten kuvassa oli koko hääväki mukana. Ritva esitti aiheeseen sopivan runon ja kirjoituksen Aunuksesta. Tarinoinnin lomassa nautittiin Annikin 80-vuotispäiväkahvit ”köntälikkönä” olevasta pöydästä.

7. Opintokokous 21.8.2008.

Ritva alusti aiheen karjalaiset piirakat ja hapanruuat. Molemmat ruoat ovat karjalaista perinneruokaa. Aiheesta keskusteltiin perinpohjaisesti ja todettiin jokaisen opiskelijan valmistavan näitä perinneruokia. Ihailtiin Mirjan runsasta kukkaloistoa, jota riitti niin tuvassa kuin ulkonakin.

8. Opintokokous 9.9.2008.

Maire Saarinen alusti aiheen häät Sakkolassa. Kuulimme hänen isoisänsä kertomuksen puhemiehenä olostaan 1800-luvun loppupuolella, sekä omien vanhempiensa häämenoista joita vietettiin vielä 1930-luvulla perinteiseen karjalaiseen tapaan kaksi päivää, ensin

morsiamen kotona Vaskelassa ja sitten sulhasen kotona Riiskassa. Häätavoista käytiin vilkas keskustelu ja todettiin, että varallisuudesta huolimatta yritettiin tehdä tapahtumasta mahdollisimman iloinen tapahtuma eikä ruokatarjoilusta pihistely.

9. Opintokokous 7.10.2008.

Irma Havumäki kertoi perinteisen feresin ja sarafanin historiaa. Irmalla oli näytepuvut mukana ja he Mairen kanssa olivat mannekiineina. Puvuista keskusteltiin vilkkaasti todeten, että puvuilla olisi nykypäivänäkin käyttöä ja päätettiin jokainen aloittaa puvun valmistus. Irma ottikin meistä tarvittavat strategiset mitat ja lupasi tehdä jokaiselle omat kaavat seuraavaan kokoukseen mennessä. Maire oli leiponut riisipiirakoita ja perunakakkaroita, sekä valmistanut hauduttamalla lihaköntyistä vanhanaikaisen karjalanpaistin. Tuli lapsuus mieleen, kun suuren potin ympärillä istuttiin ja tökittiin piirakoita liemeen, kuin silloin ennen.

10. Opintokokous 11.11.2008.

Jäsenet olivat valmistaneet rotinakorin Railin vanhojen leivontareseptien mukaan ja onnellinen isoäiti Ritva tarjosi kahvit sekä esitteli uuden, vielä kastamattoman vunukkansa rotinoille saapujille. Lasta ihailtiin ja hänelle toivotettiin siunausta elämän polulle. Rotinaperinteet kerrottiin perusteellisesti uusille vanhemmille, jotka Annikki tulkasi lapsen isälle. Todettiin, että vauvat ja isoäidit ovat samanlaisia kuin viime vuosisadallakin.

11. Opintokokous 4.12.2008.

Marja alusti kokouksen teemalla joulu. Keskusteltiin joulun sanomasta ja vietosta Sakkolassa ja nyt täällä Halikossa. Ulkonaisesti on paljon muuttunut, mutta perinne on pysynyt. Kävimme joulusaunassa ja uima-altaassa, sekä nautimme Marjan joulupöydän antimista, jonka perinneleivonnainen oli rönttöset. Totesimme, että ei se kaikki uudistus ole ollut pahasta. Kunpa saisimme vaan rahan käytön pienenevän ja joulun henkiset arvot kohenevan.

”Suuren potin ympärillä
istuttiin ja tökittiin
piirakoita liemeen”

Tapauksia kahdeksan vuosikymmentä sitten Vuoksen maisemissa

Vuoksen kirkon rakennustyöt edistyvät

Vuoden 1929 huhtikuussa Vuoksen kirkossa suoritettiin kirkon sisäseinien rappautuksia. Kirkon piti valmistua toukokuun 1. päivänä, mutta lakkojen ja erinäisten muiden syiden johdosta rakennustyöt viivästyivät. Valmistuminen siirtyy syksyyn. Työmaan rakennusmestari Laaksonen kuitenkin toisena työnään laittaa alulle Käkisalmen kirkon rakennustyöt ennen Vuoksen kirkon lopullista valmistumista.

Opintielle etsitään oppilaita

– Keski-Vuoksen 5-luokkainen yhteiskoulu toimi Pölläkkälässä

Keski-Vuoksi lehdessä oli vuoden 1929 toukokuun alkupuolella seuraavansisältöinen ilmoitus:

Otetaan uusia oppilaita kuluvan toukokuun 30. päivänä, jolloin pyrkijöiden tulee saapua kouluun klo 10 mukanaan papintodistus, rokotustodistus, todistus ennen saadusta opetuksesta, paperia ja lyijykynä.

Luokkaan pyrkijältä vaaditaan ylemmän kansakoulun 2. luokan tietomäärä:

Johtaja on tavattavissa kouluaikana 9-3 ja asunnossaan koululla 5-7.

Yrjö Uotila.

Koulussa opiskelleiden koulunkäyntiin liittyviä muistoja taltioidaan.

Yhteys Taisto Virkkiin.

Vuoksen kouluasioita

– uusi koulu Uuteenkylään

– koulutilat vuokrahuoneistoon Alholassa

Vuoksen kunnanvaltuusto päätti maanantaina huhtikuun 22. päivänä 1929 uuden koulutalon rakentamisesta **Vuoksen koulupiiriin** Uuteenkylään. Koulusta tulee yhden miesopettajan ylä- ja alakoulu. Rakennus rakennetaan sementtitiileistä. Rakennus rakennetaan virallisten kansakoulupiirustusten G-sarjan n:ron 20 mukaisten piirustusten mukaisesti.

Rakennustoimikunta veloitettiin ryhtymään kiireellisiin rakennuspuuhiin. Koulutalon rakentamista varten päätettiin anoa valtiolta 200.000 markan pitkäaikaista lainaa sekä valtion avustusta. Anomusten tekijäksi valittiin kunnallislautakunnan esimies T. Väisänen.

Koulutalo tulee rakennettavaksi noin 1 km päähän Uudenkylän rukoushuoneesta Vuosalmen suuntaan.

Alholan piirissä päätettiin koulutyöt aloittaa vuoden 1929 elokuun alussa vuokrahuoneistossa. Sitä varten hyväksyttiin johtokunnan tekemä vuokrasopimus, jolla oli vuokrattu kouluhuoneistoksi sopiva talo Sakari Pulkilta 500 markan kuukausivuokrasta viideksi vuodeksi, ellei uutta koulutaloa aikaisemmin rakenneta.

*Koulumuistoja kerätään Uudenkylän kyläkirjaa varten.
Tiedot Taisto Virkille.*

Outo tapaus Sakkolan Petäjärvellä

– Häätalon lähellä räjäytettiin pommi

Vuoden 1929 helluntaipäivänä sattui Sakkolan Petäjärvellä ennen kuumaluton tapaus, joka suuresti hämmästytti paikkakuntalaisia.

Kun erään talollisen poika vietti häitään, kuului häätalon läheiseltä pelolta niin ankara räjähdys, että talon ikkunat olivat vähällä särkyä. Kun räjähdyspaikkaa tutkittiin, havaittiin siinä räjäytetyksi varsin voimakas pommi, joka oli mennyt irstaleiksi ja hajonnut pitkin peltoa. Pommin räjäyttäjistä on koetettu ottaa selkoa kuitenkin onnistumatta.

Yleensä luullaan, että pommin räjäyttäjät on jostakin syystä tahtonut talolle ja häärähuuolle vahinkoa siinä kuitenkin suuremmassa määrin onnistumatta. Tapausta tutkitaan edelleen.

Onkohan jollakin Suvannon seudun lukijalla aiheesta lisää muistitietoa?

Henkikirjoitus Vuokselassa

Kunnallisena kuulutuksena ilmoitettiin, että **Henkikirjoitus** Vuokselassa pidetään maanantaina toukokuun 27. p:nä 1929 majatalossa alkaen klo 10 ap. Henkikirjoituksen tähden ei pastorin kanslia ole silloin avoinna.

*Herää kysymyksiä:
Majatalon osoite, mitähän asioita kirjattiin ylös ja voiko joku muu hoitaa toisen henkilön asiat?*

Upea lintukirja ilmestynyt v. 1929

– Einari Merikallio:

Äyräpäänjärvi, Suomen linturikkain järvi

Teoksen alkuosassa esitellään Äyräpäänjärven sijaintia seuraavasti:

Äyräpäänjärvi on Karjalan kannaksella, Muolaan pitäjässä, noin 40 km linnuntietä Viipurista itäkaakkoon (maantietä 50 km). Pieni luoteiskolkka järveä kuuluu Heinjoen pitäjään ja pohjoisranta uuteen Äyräpään pitäjään.

Järvi on oikeastaan kolmen järven yhtymä, nim. Pohjoisjärven Eteläjärven ja Muolaanlammen, joita erottavat toisistaan vain matalat niittykanakset. Vesistön laskujokena on Äyräpäänjoki eli Salmijoki, joka päättyy Vuoksen suvantolaajennukseen.

Äyräpäänjärven kohtalosta keskusteltiin kahdeksan vuosikymmentä sitten; Saako järvi jäädä luonnonsuojelualueeksi vai toimitetaanko järvenlasku, jolloin saataisiin suuria alueita viljelyskäyttöön arviolta noin 6000 – 7000 hehtaaria.

Keskustelujen käydessä kiivaana, ilmestyi ”Äyräpään lintuparatiisin” mainetta lisäämään teos, joka loistavalla, oloissamme ainutlaatuisella kuvituksellaan ja viehättävällä sisällöllään esittää tämän lintujärven rikkaan elämän.

Einari Merikallio herätti aikaisemmalla kirjallaan ”Jäämeren ääreltä” herätti suurta huomiota taitavana lintuvalokuvaajana. Vuosina 1925 – 1926 aikana hän teki viisi tutkimusmatkaa, jonka tuloksena syntyi Äyräpäänjärven lintukirja. Äyräpäänjärven toisinaan hyvinkin arkojen siivekkäiden lintujen elämää on saatu kuvattua niiden kotoisissa oloissa.

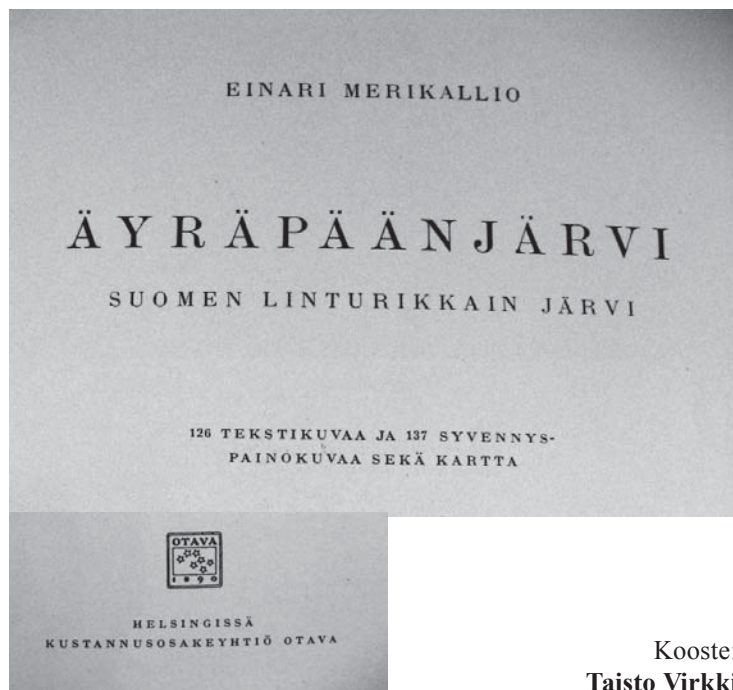
Teoksessa on esitetty yhteensä 86 eri lintulajia.

Tekijä on teoksen alkulauseen loppuosassa kehottanut lukijoita

”SUOJELKAA SUOMEN TASAVALLAN AARTEITA”.

Keravalla 27/1 1929 Tekijä

Taisto Virkin kommentti; Aiheeni tähän juttuun sain, kun sattumoisin sain ostaa kyseisen teoksen antiikkimessuilta. Mielenkiintoista luettavaa, suosittelen!

Kooste:
Taisto Virkki

VUOKSELA- SEURA ry

**Vuosikokous ja
Muistojen tapahtuma**
sunnuntaina 7.6.2009
alkaen klo 13.

Kotiruoka Forsströmin tiloissa
Aulangontie 1, Hämeenlinna
(ent. Valtion Pukutehdas)

Vuosikokouksen jälkeen
kokouspaikan tarjoilut
käytettävissä laskua vastaan.

Muistojen tapahtumassa
seuran tietoisuutta,
kotiseutumatkaterveiset
Vuokselaista,
tuotteita myynnissä ja
luonnollisesti
vapaata seurustelua ja
yhteislaulua.

Tervetuloa!
Hallitus

**13. – 14.6.2009 KULJETUS
JA MAJOITUS KARJALAISILLE
KESÄJUHLILLE KUOPIOON**
reittiä Punkalaidun – Narva –
Lempäälä – Tampere – Jyväskylä.
Bussikuljetus +
majoitus 80 euroa,
pelkkä kuljetus 40 euroa
Pikaiset tiedustelut:

Myllytie 58, 37370 NARVA
p. (03) 373 7300,
040 716 6170
info@vesilahdenliikenne.net

Vesilahden Liikenne

Lapinlahdella oleva Suomen asutusmuseo on
Karjalaisten kesäjuhlien retkikohde

Asutusmuseo tallensi evakkojen elämän

Salmista juhannuksen alla 1944 lähtenyt evakkojuna oli pitkä. Junaa piti liikutella asemalla edestakaisin, jotta kaikki matkustajat pääsivät nousemaan vaunuihin laiturilta.

Seitsenvuotias Paavo Hernberg nousi junaan äitinsä kanssa. Pääteosoitteeksi oli annettu Lapinlahti. Samassa junassa matkusti heidän lähinaapureihinsa Salmin Kirkkojoella kuulunut Muren kuusihenkinen perhe.

– Junamatka tuntui pitkältä. Lopulta juna pysähtyi Lapinlahden Alapitkälle, jossa paikalliset isännät olivat tulijoita vastassa hevosineen. Muren perheelle oli varattu huone kansakoululta, äitini ja minut vietiin 10 kilometrin päähän Juurikan kylään.

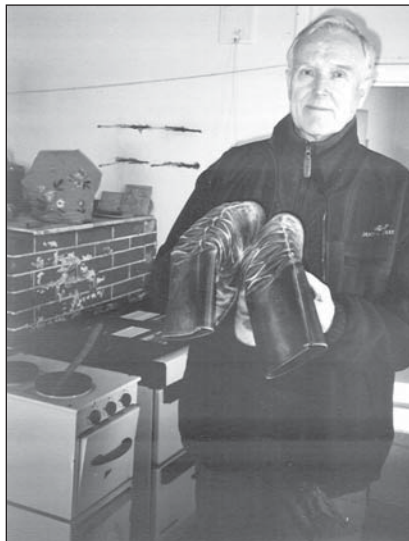
Paavo Hernberg muistelee 65 vuotta sitten tapahtunutta evakkomatkaa Alapitkällä sijaitsevan Suomen asutusmuseon suojissa. Museo on kylään asettuneiden ja paikalla maata kuolemaansa saakka viljelleiden Yrjö ja Anni Muren koti.

Museolle tehdään retki Kuopiossa 12.-14.6. pidettävien Karjalan Liiton kesäpäivien yhteydessä. Päivien teema on asuttaminen.

Veli isäntänä, sisko emäntänä

Muren perhe sai 4,5 hehtaarin laajuiset Alarannan pellot vuonna 1945 säädetyn maanhankintalain nojalla. Yrjö toimi tilalla isäntänä ja Anni-sisko emäntänä.

Muista sisaruksista Klaudia ja Anastasia olivat kättilöitä, Johannes toimi ortodoksikirkon kanttorina. He eivät jääneet Lapinlahdelle, vaan siirtyivät heti töihin toisille paikkakunnille.

Asutusmuseossa on vanhoilla paikoillaan 2000 esinettä, kuten Yrjö Muren uuninpäällä kuivuneet saappaat, esittelee Paavo Hernberg. Hän oli mukana lähetystössä, kun museohanketta laitettiin alulle ministeriössä.

Tatjana-äiti kuoli ennen kuin uusi koti valmistui vuonna 1952. Isä oli kuollut jo ennen sotia.

Hernberg on asutusmuseon oiva opas. Hän kertoo evakkoperheen vaiheista elävästi:

– Täällä museossa kaikki on alkuperäistä. Huonekaluja ja muita esineitä on yhteensä 2000. Esineet ovat entisillä sijoillaan, kuten nuo Yrjön nahkasaappaat uunin päällä.

– Keittiö oli Annin maailma. Siinä hän eli parhaat vuotensa työtä tehden. Anni kävi myös navetassa ja hoiti lehmät. Yrjö viljeli peltöjä.

Valtaosa salmilaisista oli ortodokseja, ja niin olivat Muretkin. Ikonit, lampukat ja rukousliinat keittiössä ja kammarissa kertovat tästä kauniilla tavalla.

Arkkitehdit loivat kätevän talomallin

Alarannan tilan asuinrakennus on puolitoistakerroksinen, sodan jälkeiselle ajalle tyypillinen talo.

– Sodan päätyttyä viranomaiset kehottivat Suomen arkkitehteja suunnittelemaan taloja, jotka voitaisiin pystyttää nopeasti. Silloin syntyi talomalli, jossa huoneluvuksi voitiin helposti valita keittiö ja kammarit tai keittiö ja kaksi kammaria.

Kun Muret saapuivat, valmiina olivat vain pellot. Ensin pellon laitaan rakennettiin sauna, jossa myös asuttiin kunnes navetta valmistui. Navettaan tehty lämmitettävä huone toimi asuntona talon valmistumiseen asti.

Yrjö piti tarkkaa taloutta. Taloa tehtäessä hän varmisti päivittäin, ettei kirvesmiesten taskuissa lähtenyt tontilta naulaakaan. Hevosien häntäjouhista ja harjaksista hän valmisti pensseleitä.

Tilan 3-4 lehmää Anni hoiti rakkaudella. Oli myös nuorta karjaa, kanoja sekä hevonen peltotöitä varten.

Maitoa lähti meijeriin säännöllisesti ja hyvästä maidosta tilalle suorastaan sateli kunniakirjoja. Kunniakirjat saivat paikan Yrjön työhuoneen seinältä, sillä huomionosoitukset oli kirjoitettu tämän nimelle.

Museota pitää yllä säätiö

Säätiöpohjalle toimintansa perustanut Suomen asutusmuseo avattiin vuonna 2000, kun säätiö oli ensin lunastanut tilan rakennuksineen valtiolta. Valtiolle tila joutui 1970-luvulla, koska sen asukkailla ei jäänyt perillisiä.

Jotta museo voitiin perustaa, piti tila saada pois valtiolta. Asutusmuseota perustamaan valittu työryhmä tilasi audienssin silloiselta maa- ja metsätalousministeri Kalevi Hemilältä. Ministeri lupasi vastaanottaa lähetystön, joka matkusti Helsinkiin.

Paavo Hernberg kuului lähetystöön.

– Pyysimme, että valtio luovuttaisi Alarannan tilan asutusmuseota varten. Museolla kunnioitettaisiin niiden ihmisten muistoa, jotka menettivät sodassa kotinsa, tekivät työtä vaikeina aikoina ja rakensivat Suomen uudelleen.

Hemilä suhtautui asiaan myönteisesti, mutta ei luvannut mitään ilmaiseksi. Valtio peri sittemmin tilasta nimellisenä pidettävän hinnan.

Ennen kiinteistön museointia olivat talo, sauna, navetta ja puimala olleet 20 vuotta autioina. Voidaankin sanoa, että kokonaisuus pelastui viime hetkellä. Mopo ja moottorisaha ehtivät tallista jo hävitä.

Pentti Myöhänen

Lempäälä-Seuran retki

Lempäälä-Seura tekee kesäretken asutusmuseolle 4.-5.7.09.

Kohteena myös Lapinlahden taidemuseo ja Eemil Halosen museo.

Kysy vielä vapaita paikkoja p. 050 518 5010 Ritva Mäkelä

Kuopioon kävelevä tervehdys evakkotieltä

Kuopiossa pidettävien Karjalaisten kesäjuhlien avajaisiin 13.6. kokoontuva yleisö saa tuoreet terveiset Laatokan Karjalasta. Terveiset tuo Kari P. Koslonen, joka kävelee juhlapaikalle jäähalliin suoraan Salmin pitäjän Mantsilan kylästä. Hän lupaa kulkea salmilaisten evakkotien jalkaisin, kuten jo teki kerran vuonna 2004.

– Kävelen, jos sika ei syö eväitäni. Lähden kesäkuun alussa kulkemaan Mantsilasta kohti Kuopiota. Juhlien jälkeen jatkan Kuopiosta Pielavedelle.

Kari P. Koslonen patikoi saman matkan, jonka nuoret evakkotyöt kulkivat lehmien kanssa kesällä 1944.

– Kävelen noiden tyttöjen muistoksi tai kunniaksi, kuinka vain. Tytöiltä kului pahvikengät puhki jo alkumatkasta, mutta minä panen jalkaani sellaiset kengät, jotka kestävät koko matkan.

Kuopioon ja sen ympäristöön tuli evakkoja pääosin Salmista ja Impilahdelta. Evakoita sijoitettiin kylittäin pitäjiin: Orusjärveltä Rautalammilta, Mantsinsaaresta Maaningalle, Mantsilasta Pielavedelle...

– Minun vanhempani olivat molemmat Salmin Mantsilasta. Isän kotitalo on siellä pystyssä vieläkin. Vanhalle rajalle on talosta matkaa parisataa metriä. Rajapyykit ovat yhä paikallaan.

Laatokan Karjalasta evakot tulivat Savoon enimmäkseen junilla, mutta osa kuljetettiin laivaproomuilla Kiteeltä Leppävirralle. Joitakin poikia tuli hevosilla.

Karjalaiset kesäjuhlat Kuopiossa järjestää vastuullisesti Karjalaisseurojen Kuopion piiri seuroineen, joita on 18. Koslonen toimii piirin puheenjohtajana.

– Odotamme Kuopioon 5000 juhluvierasta kahden päivän aikana. Pääjuhlassa puhuu eduskunnan varapuhemies Seppo Kääriäinen Iisalmesta.

Karjalaiset kesäjuhlat

Kuopiossa 12.-14.6.2009

PENTTI MYÖHÄSELLÄ on sukujuuria Metsäpirtissä. Hän kertoo itsestään seuraavaa:

– Isäni Josin koti oli Metsäpirtissä. Ukkinen Heikki oli Koselan kylän kauppias. Jotkut varmaan ovat lukeneetkin Veljekset Myöhäsen kaupasta, myllystä ja voimalaitoksesta. Niistä on mainintoja eri lähteissä. Kauppa/koti ja muut rakennukset tuhoutuivat sodissa.

– Itse olen syntynyt vuonna 1950 Iisalmessa. Isoisästäni olen vai kuullut tarinoita, hän kuoli jo 1920-luvulla Metsäpirtissä. Isän äiti Anna Loviisa teki evakkomatkan ja päätyi Ilmajoen kautta Iisalmeen, jossa kuoli 1947. Iisalmeen päätyi myös isäni sodasta päästyään, samoin päätyivät hänen sisaruksensa Maikki, Alma ja Väinö.

– Isä lepää Helsingin Honkanummen hautausmaalla, tädit Iisalmen vanhankirkon kirkomaassa ja setä Haminan hautausmaalla. Iisalmessa käyn vielä kesäisin tapaamassa serkkujani, siis Väinön lapsia. Heille jäi sinne kesäpaikka.

– Isä sai vuonna 1956 Savonlinnan Keskolta kangasosaston osastopäällikön paikan. Savonlinnaan muutettuaamme puksuttelin junalla tätien luokse Iisalmeen aina lomilla. Tätien luona elin karjalaisessa hengessä. Viime kesänä kävin itse ensimmäisen kerran Metsäpirtissä; paikassa, jonka poikasena lupasin hankkia tädeille takaisin.

Pentti Myöhänen työskentelee yhteiskuntatoimituksen toimittajana Savon Sanomissa Kuopiossa. Kuopioon hän tuli perheineen vuonna 1993 Savonlinnasta. Vaimonsa Birgitta on kosmetologi/jalkahoitaja, jolla on pikku yritys Kuopiossa. Pariskunnan tytär Suvi on viulunsoitonopettaja/viulisti, joka opiskelee parhaillaan Rotterdammilla Hollannissa. Poika Heikki on metsänhoitajana Joensuussa.

– Omista sisaruksistani veli Heikki Antero on töissä Keskon atk-osastolla Helsingissä ja sisko Arja toimii seurakunnan tiedotussihteerinä Savonlinnassa, Myöhänen kertoo.

Kirje Metsäpirtistä ja muita tarinoita

Tampereen seudun Metsäpirtti kerho on toiminut yli 10 vuotta. Maaliskuussa pidimme juhlahetken. Kerho perustettiin keväällä 1998 palmusunnuntain aikaan. Perustajat olivat Julia Keski-Mäenpää, Aino Saari-
nen ja Helka Korpela. Erityisesti Mauno Hämäläinen ja Martti Peltonen Etelä-Pohjanmaan Metsäpirttikerhosta innostivat perustamaan oman kerhon Tampereen seudulle. Metsäpirttiläispe-
räistä kansaa ei tällä alueella enemmälti ole, mutta alkuun päästiin ja yhteistyöhön on uskottu.

Alkuvuosina kerhossa toimi vielä erit-
tään tärkeitä vanhanpolven ihmistä: Kerttu Lahti os. Susi, Aino Friman os. Pekkola ja Toini Huolman os. Koira-
nen. Heidän muistokseen sytytettiin juhlassa muistokynttilä.

Tampereen seudun kerholle tyypilli-
sintä on ollut käsillä tekemisen perin-
teen ylläpitäminen ja levittäminen. On
pidetty erinäisiä käsityö- ja leivontapäi-
viä. Kerho hoiti osansa vuoden 2005
Lempäälän Metsäpirttijuhlien järjeste-
lyissä. Raija Haapsaari on pitänyt yllä
kirjallisuus- ja muita kulttuuriteemoja.
Erityisesti Lempäälän karjalaisten kans-
sa on ollut yhteistä tekemistä. Kerhon
aktiiveista pääosa on naisia. Mutta
miesaktiivit ovat monitaitoisia: Lauri
Olkkonen Lapanaisista ja Rauno Kor-
pela Kauhajoelta, himmelinteosta tietö-
tekniikkaan kaikkien iloksi ja hyödyksi.
Tampereen seudun kerholaiset ovat in-
nokkaita Metsäpirtti-matkailuun, on
syntynyt paljon yhteyksiä Metsäpirtti-
tyhteisöjen kesken.

Juhlahetkessä kuunneltiin sukujen
tarinoita. Mirja Friman luki vuonna 1939
Metsäpirtistä Lahteen lähetetyn kirjeen.
Kirjeestä heijastui valtava huoli sodan
uhasta ja pääsystä turvaan. Kirjeen lä-
hettäjä Mirjan äidin äiti ei koskaan pääs-
syt. Hän kuoli pommituksessa 30.11.
Mirja Friman luki myös enonsa Iivari
Pekkolan kirjoittamaa maanläheistä elä-
mäntarinaa elämästä Metsäpirtissä en-
nen sotia.

Mauri Ukonen Kirvesmäki Kerhos-
ta kertoi lapsuusmuistojaan ja niiden
jättämiä tuntemuksia. Miltä tuntuikaan

Lohikeitto kiehumassa, juhla valmisteluissa Airi ja Aira Touru Lempäälästä.

olla turvassa sedän suojaamana pom-
mituksen tullessa.

Rovasti Simo Koho kertoi isänsä mat-
kasta Jaakkimasta Vammalaan. Simo
Koho on pitkään toiminut kirkon Itä-
Euroopan valtuuskunnassa ja hän on
sitä kautta päässyt tutustumaan Karja-
laan.

Kanttori Pietari Korhonen, sukujuu-
ret Sakkolassa, säesti yhteislaulut ja
esitti Armas Maasalon lauluja. Lohikeit-
to maittoi ja aikaa seurusteluun jäi. Pai-
kalla oli reilut 30 osallistujaa.

Allekirjoittanut kiittää saamastaan
siirtoväen muistomitalista!

Helka Eeva-Korpela

Metsäpirtti Seuran kotiseutumatka

Metsäpirttiin ja Pohjois-Inkeriin
9 - 12.7.2009

Hinta n. 350 euroa,
jos lähtijöitä yli 30 henkilöä.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset:
Pirkko Hyytiä p. 050-5442854
pirkko.hyytia@metsapirtti.net
pirkko.hyytia@kivennapa.fi
Sitovat ilmoittautumiset
25.5. mennessä.

Tue Metsäpirtin
hautausmaan
kunnostamista, kartuta
Muistolehtojen rahastoa.
Tili: 435500-16875
Mietoisten Säästöpankki

SUVANNON SEUTU,
vuosikerta vain 25 euroa,
8 numeroa vuodessa!

Metsäpirtin pitäjäjuhla Mynämäen Mietoisissa 28.6.2009

Metsäpirtin pitäjäjuhla pidetään tulevana kesänä Mynämäellä Mietoisissa sunnuntaina 28. kesäkuuta. Juhla alkaa klo 9.45 kunniakäynnillä sankarihaudalla ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä Mietoisten kirkkomaalla ja klo 10 Mietoisten kirkossa alkavalla Jumalanpalveluksella. Päiväjuhla Mietoisten Maamiesseuran talolla alkaa klo 13. Juhlalounas/-keitto on tarjolla juhlapaikalla klo 11.30 alkaen. Myös suku- tai kyläkirjakokouksille löytynee tarvittaessa paikka sekä ennen että jälkeen juhlan.

Juhlan käytännön järjestelyt on annettu Turun Seudun Metsäpirttikerhon tehtäväksi. Kerhon juh latoimikunta on rakennellut juhlaa varsin perinteiseen kaavaan: metsäpirttiläisyyttä tietenkin, ripaus paikallista varsinaissuomalaisuutta, tuttuja tapaamista ja muisteluja. Taidettiinpa juhlan järjestelyt antaa tänne Varsinais-Suomeen juuri muistelujen merkeissä. Ensimmäiset Metsäpirtin pitäjäjuhlut kun pidettiin 50 vuotta sitten kesällä 1959 juuri täällä Mynämäellä. Tuon avauksen jälkeen juhlaa pidettiin alkuun hieman nykyistä

harvemmin, kuin vauhtia ottaen, pirttiläisten uusilla asuinsijoilla: Laitilassa, Kauhajoella, Vehmaalla, uudelleen Mynämäellä jne. Vuonna 1973 Rautu-seuran yhteyteen perustettu Metsäpirttikerho, Metsäpirtti-seuran edeltäjä, lie-nee osaltaan ollut vakiinnuttamassa juhlat kahden vuoden välein parittoman numeroisina vuosina pidettäväksi. Ensi kesän juhla on laskujemme mukaan jo 20. näillä uusilla kotipaikoillamme pidettävä juhla. Juhlainnoston on aina ollut suuri, mutta ihan luonnollistakin syistä parinkymmenen vuoden jakso josta-kin 1970 luvun loppupuolelta 1990 luvulle on ollut suurimpien osallistujamäärien aikaa. Vuonna 1991 Kalannis-
sa pidetyssä juhlassa sanotaan olleen väkeä jopa tuhatkunta. Ainakin osasyynä tuohon suureen innostukseen lie-nee se, että edellisenä vuonna mahdolliseksi tullut ja laajamittaisena alkanut kotiseutumatkailu oli vienyt jo monet entisille kotipaikoilleen Metsäpirttiin kerran ehkä kaksikin ja he, jotka vielä eivät olleet siellä käyneet tulivat sankoin joukoin kuulemaan matkakertomuksia ja kuulumisia.

Vuonna 1993 paljastettiin siellä oikeassa Metsäpirtissä entisen hautausmaan laitaan perustetussa muistolehdossa Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkki ja vuonna 1995 samassa paikassa sankarivainajien muistomerkki. Molemmissa tilaisuuksia sanotaan väkeä olleen paljon, mutta ensimmäisenä Metsäpirtissä pidettynä pitäjäjuhlana voitaneen pitää perinteisenä Kihupyhänä, kesä-heinäkuun vaihteessa, vuonna 1996 pidettyä juhlaa. Sen jälkeen näitä parillisen numeroisina vuosina järjestettäviä juhlaa on Metsäpirtissäkin pidetty säännöllisesti, nyt niitähän jo seitsemän kertaa. Näin me metsäpirttiläiset kokoonnumme yhteen joka vuosi.

Suvannon Seudun kesäkuun numerossa muistutamme vielä juhlastamme. Ihmeellisistä navigaattoreista huolimatta ainakin ajo-ohje Mietoiisiin saattaa sekin vielä olla paikallaan. Pitäkää mielessä taikka varmuuden vuoksi ihan muistikirjassa. Tervetuloa!

Juhlatoimikunta

Metlan mietteitä

Joitain vuosia sitten ilmestyi kirja ”Vuosi Provencessa,” englantilaisen Peter Mayle kertoo elämästään ranskalaisessa pikkukylässä.

Metla alkoi miettiä, tulisiko kirjasta ”Vuosi Metsäpirtissä,” yhtä suuri menestys, monelle kielelle käännetty. Metlan ajatus alkoi kulkea kuin luuta olisi lennättänyt. Finlandia-palkinto, että oikein Nobel. Antaisiko Putin erityisprenikan kansojen välisestä ystävyydestä?

Vuokraisin Galinalta kammarinnurkan, siihen varani riittäisivät. Galinalle asia sopisi hyvin. Olisi seuraa hänellekin ja vähän lisätuloa. Jättäisin kannettavan ja kännykän Suomen puolelle. Kamera ei olisi hassumpi olla mukana.

Perusvaatetus riittäisi, tuulipuku, tal-

vipalttoo ja kesämekko. Saappaat olisivat hyvät. Ja kyllä ainakin Raudun torilta löytyisi vaatekappale puutteen tullessa. Ja jos totta puhutaan, en erottuisi mitenkään porukasta.

Ja ruoka, perusperunaa, hyviä keittoja, piiraita. Rasvaa ja sokeria. Ei tulisi asiaa kebabkioskille. Tsajua ja hunajaa. Kahvia – ehkä juhlamokkakupillinen, pari kertaa viikossa. Galinakin pitäisi.

Kulttuuritalolla istuisin Galinan vieressä itsenäisyyspäivänjuhlissa ja muissa menoissa. Kirkossakin käytäisiin. Naistenpäivänä kulkisimme ruusupuskat käsissämme – jos ei aidot niin ainakin ikuiset.

Ihmiset suhtautuisivat minuun ystävällisesti. Kyselisivät, olenko ollut terveinä. Miten lapset, joko olen mummoksi päässyt? Alkaisin ymmärtää venäjänkieltä ja rohkaistuisin sanomaankin jonkun sanan. Galina olisi hyvin kiinnos-

tunut Suomen asioista.

Illat kutoisin värikkäitä Metsäpirttisukkia, varmaan talvikuukausina olisivatkin tarpeen. Uunin kyljessä istuttaisiin pakkaspäivänä kylkimyyryä Galinan venyttelevien kissojen kanssa ja kirjoitaisiin kirjeitä kotiin.

Entä sitten kevät. Galinan kananpojat kuoriutuvat toisessa kamarissa ja sirkuttavat ihmetellen tätä elämää. Aurinko nostaa narsissit keittön ikkunan alle. Alamme suunnitella kasvimaan tekoa. Silmissämme hyvinhoidetut, suorat rivit punajuurta, porkkanaa ja kaalia. Posti tuo Galinalle Mynämäeltä lähetetyn siemenlähetyksen, kuten usein ennenkin. Galina avaa sen innolla – ja taas uudenlaista kapustaa.

Riittäisikö omien kanojen kakka vai kysytäänkö osuuskunnasta lisäksi leh-
mänlantaa, mietimme lapioon nojaten. Tulisiko kuiva vai sateinen kesä?

Luonnontutkijat Metsäpirtissä löysivät harvinaisuuksia

Hakiessani aineistoa Metsäpirtin Saaroisten kyläkirjan luonto-osaan sain tiedot Helsingin yliopiston kasvimuseossa olevista Metsäpirtin kasveista. Tiedot kertoivat myös kerääjän nimen ja ajankohdan. Yllätyin, kun monet tunnetut kasvitieteilijät, mm. A.J. Mela, Harald Lindberg, Gunnar Ekman ja Ilmari Hiitonen, olivat tallentaneet nuoruusvuosinaan kasveja syrjäisestä Metsäpirtistä.

Toisaalta, 1800-1900 luvun vaihde oli voimakasta kansallistunteen aikaa ja kansakunta halusi tutkia kotimaataan. Tuohon aikaan muodissa ollut karelianismi lienee myös innostanut tutkijoita Kannakselle. Pohjoisemman Laatokan rantaseudulla Kaarlo Linkola keräsi huomattavan määrän kasvinäytteitä. Ilmari Hiitosen väitöskirjasta (1946) näkyy, että Kannaksen seutu oli sotiin mennessä varsin hyvin kartoitettu kasveista.

Metsäpirtistä kerättiin erityisesti Laatokan ja Koukunniemen rantakasveja. Koukunniemi olikin valtakunnallisesti tunnettu kasvien lajirunsaudesta. Viisiojen seutu ja Paloniemi ja sen takainen Porovitsan paloalue myös antoivat kiintoisia kasvihavaintoja. Tässä artikkelissa olevat tiedot opastavat kulkijaa kiinnittämään huomiota ja valokuvaamaan, jos edelleen havaitsee elossa kasveja, joista näytteitä on taltioitu yli 100 vuotta sitten, tai uusia harvinaisuuksia. Harvinaiset kasvit tulee tallentaa vain kuviin. Rauhoitusmääräykset luovutetussa Karjalassa ovat kutakuinkin samanlaiset kuin meillä, rangaistukset rikkeistä voivat olla jotain muuta.

Eläimistöä sen sijaan on vähemmän tietoja. Tärkeimpänä syynä lienee, että kuntanimellä hakua eläintiedostoista ei voinut tehdä, sillä tiedostot ovat eläinryhmäkohtaisia ja Metsäpirtin havainnot ovat siten vaikeasti löydettävissä.

Alla on kuitenkin perhostutkija E.A. Hellmanin luettelo kiintoisista suurperhoshavainnoista Metsäpirtistä v.1939 ja muutama uudempi Pietarin alueen Red Data Book:in hyönteistieto. To-

Ilmari Hiitonen kasvienkeruussa 1928. Kuva. Paavo Suomalainen, Kasvimuseo, Helsinki.

dennäköisesti eläinmuseoiden arkistoista voisi vaivaa nähdessä löytää enemmänkin tietoja. Mahdollisesti merkinnät on kirjattu Sakkolan nimelle ennen Metsäpirtin irtautumista emäpitäjältä. Lehdistössä uutisoitiin lähinnä vain petojen aiheuttamista karjatuhoista, kalastuksesta ja lintujen pyynnistä.

Seuraavassa kuvataan lyhyesti Metsäpirtin luonnontutkijoita. Pääsääntöisesti he ovat muualta maasta kotoisin. Olisi kiintoisaa tietää mikä suhde heillä oli Metsäpirttiin. Tavallisesti tutkija majaili jonkun ”paremman perheen” tiloissa. Suomen sivistyneistö oli 1800–1900 lukujen vaihteessa varsin suppea ja ihmiset tunsivat hyvin toisensa. Toivon yhteydenottoa mikäli lukija tietää jokin näiden henkilöiden yhteyksistä Metsäpirttiin.

Aukusti Juhana Mela (Malmberg) (1846–1904). A.J. Melan isä oli Kuopion lääninkamreeri Carl August Malmberg. Aukusti Juhana muutti v. 1876 sukunimensä Melaksi, jona hänet tunnetaan. Malmberg oli 20-vuotiaana opiskelijana Metsäpirtissä heinäkuun alussa 1866, jolloin häneltä on tallennettu Helsingin yliopiston kasvimuseon kokoelmiin kuusi kasvilajia. Mela keräsi samana vuonna lisäksi kasveja ainakin Raudusta, Vpl. Pyhäjärveltä ja Valkjärveltä. Mela harrasti luonnontieteitä koko elämänsä ajan. Päätönsä hän teki Helsingissä luonnontiedon ja maantiedon lehtorina. Hänen laajasta 15.000 kasvin kokoelmastaan tuli myöhemmin perusta Kuopion luonnontieteellisen museon kokoelmille. Mela oli perustamassa Suomalaista Lääkäriseura

A. J. Mela vuonna 1967, vuosi Metsäpirtissä käynnin jälkeen.

Duodecimia ja nykyistä Biologian Seura Vanamo. Mela kirjoitti monia kasvi- ja eläinkirjoja mm. ensimmäisen suomeksi kirjoitetun kokonaisteoksen Suomen eläimistö: Fauna Fennica. Suomen eläimistö, nuorisolle (1872).

Harald Lindberg (1871–1963). Lindberg oli Helsingin yliopiston kasvitieteen professorin Sextus Otto Lindbergin poika. Nuorena luonnontutkijana Lindberg keräsi huomattavan joukon kasveja Metsäpirtistä vuosina 1894–1897, ja vielä uudestaan vuonna 1934. Vuonna 1897 hänellä oli apunaan opiskelija Gösta Lång, joka keräsi omaa kasvistoaan. Yhdessä työskentelyä kuvaa, että samasta kasvista saattaa molemmilta olla tallennettuna useita yksilöitä samalla päivämäärällä. Lindberg keräsi monista paikoista Metsäpirttiä, mutta erityisesti Laatokan rantakasvit tulivat tallennetuiksi Lindbergin ansiosta.

H. Lindberg. Kasvimuseo, Helsinki.

Vaikka Metsäpirtti ei vielä tuolloin ollut eronnut Sakkolasta, Lindberg kirjasi pitäjän nimen yleensä Metsäpirtiksi ennakkoiden tulevaa kuntaa. Lindbergin ja Långin kasvien nimilaput ovat erityisen kauniita ja kasvupaikka on kuvattu latinaksi. Lindbergistä tuli Helsingin yliopiston kasvimuseon kustos. Hänellä oli laaja julkaisuutuotanto (yli 300 julkaisua) useista kasviryhmistä, mm. suokasveista ja kasvifossiileista. Lindberg retkeili laajasti, pohjoismaiden lisäksi mm. Pohjois-Afrikassa, Balkanilla Kreikassa ja Brittein saarilla.

Gösta Lång (1876–1912). Kasvitieteen opiskelija Långilta on tallessa 22 kasvia (8 lajia) Metsäpirtistä vuodelta 1897, jolloin hän oleskeli Harald Lindbergin kanssa Metsäpirtissä. Valmistuttuaan yliopistosta Lång erikoistui suokasveihin, joista hänellä on muutamia julkaisua. Varhainen kuolema kuitenkin lopetti tutkijan uran kesken.

Gunnar Ekman (1883–1937). Ekman kävi Metsäpirtissä v. 1903 ja hän tallensi kokoelmiin Koukunniemestä kynäjalavan (*Ulnus laevis*). Suvannon rannan kynäjalavat aina mainitaan Karjalan luontoa käsittelevissä teoksissa. Myöhemmin Gunnar Ekman oli Helsingin yliopiston kokeellisen eläintieteen professori ja hänet tunnetaan suomalaisen kehitysbiologian perustajana ja oppikirjantekijänä.

Ilmari Hiitonen (Hildén) (1898–1986). I. Hiitonen oli merkittävä Kannaksen kasvien tutkija 1930-luvulla. Hänen yli 206-sivuinen väitöskirjansa Kannaksen kasvien vaellusteistä julkaistiin sodan jälkeen v. 1946 ja se on siitä lähtien ollut tutkijoiden ”raamattu” Kannaksen kasveista. Hiitosen väitöskirjassa on tietoja yli 30 kasvilajista Metsäpirtistä. I. Hiitonen muutti v. 1932 nimensä Hildén:istä Hiitoseksi. Hän toimi Helsingin kasvimuseon museonhoitajana 1854–1962 ja kustoksena 1962–1965.

Gunnar Stenius (1877–1965) otti talteen v.1930 Viisjoelta sarjarimmen (*Butomus umbellatus*). Tätä komeakukkaista, kookasta vesikasvia kannattaa tarkkailla niiden, jotka käyskentelevät Viisjoen rannalla. Ekman oli ammatiltaan arkkitehti. Luonnontieteilijänä hän tuli

”Harvinaiset kasvit tulee tallentaa vain kuviin”

tunnetuksi kovakuoriaiseksperttinä. Steniuksen merkittävä hyönteiskokoelma luovutettiin Helsingin eläinmuseolle vuonna 1968.

Veikko Eemil Valovirta (1913–2001). V.E. Valovirta oli jatkosodan aikana v. 1942 tykistöupseerina Metsäpirtissä. Hän otti Porovitsan paloalueelta talteen komeat Hämeen kylmäkukan (*Anemone patens*) ja kangasvuokon (*Anemone vernalis*). Mahdollisesti hänellä oli ennakkotietoa näistä kasveista, olihan lajien kasvupaikka mainittu aiemmin kirjallisuudessa. Kasvien nimilapuissa vuosiluku lienee virheellisesti merkitty vuotta aiemmaksi 1.6.1941, välirauhan aikaan. V.E. Valovirta oli geologi ja suotutkija. Hän teki elämäntyönsä Geologian tutkimuslaitoksessa ja Oulun yliopiston geologian ja paleontologian laitoksessa. Valovirran erikoisala olivat soissa tavattavat makroskooppiset kasvien jäänteet l. makrofossiilit.

Erkki Arvid Hellman (1895–1980). E.A. Hellman oli perhostutkija, filatelisti ja kauppias. Hän keräsi perhosia vuonna 1938 Kuokkalassa ja seuraavana vuonna Metsäpirtissä Suomen Hyönteistieteellisen Seuran apurahan turvin. Kaikkiaan Metsäpirtistä tuli kerättyä n.1400 suurperhosta, n. 250 pää-lajia ja 11 alalajia. Osa aineistosta tosin hävisi sodan aikana. Hellman julkaisi tärkeimmät Kuokkalan ja Metsäpirtin havaintonsa v. 1940 Suomen Hyönteistieteellisessä Aikakauskirjassa. Hellman tunnetaan myös merkittävänä filatelian reuna-alueiden (leimamerkit) tutkijana. E.A. Hellmanilla on useita julkaisua molemmista harrastuksistaan.

Metsäpirtin omat kasvinkerääjät

Metsäpirtissäkin oli jonkin veran oppikoulun käyneitä ja koululaisen tuli kerätä kasvi- tai hyönteiskokoelma. Talvisodan syttyessä nämä aineistot menetetttiin, jolleivät niitä oltu aiemmin siirretty muualle. Varmasti ensimmäisenä ei tullut mieleen herbaarion pelastaminen ihmisten paetessa suin päin sota-

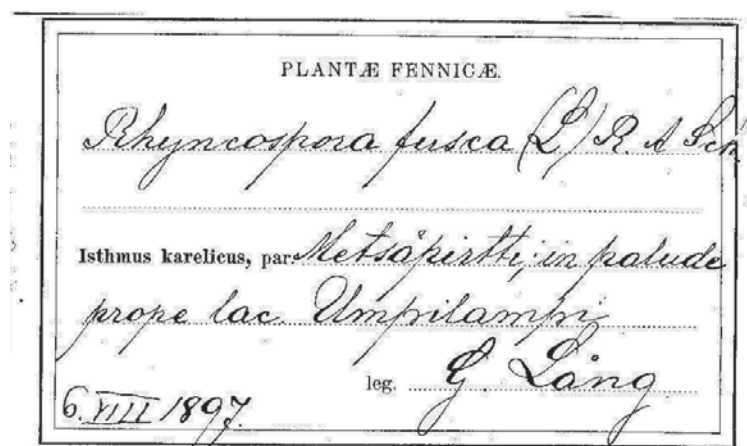
alueelta. Pari kasvia sotia edeltävältä ajalta kuitenkin on päätyntä kokoelmiin. Koskivaaran nimellä on Vaskelasta tallennettu harvinainen ketonukki (*Androsace septentrionalis*). Tallentaja on ilmeisesti joku Vaskelan Koskivaaroista. Metsäpirtin apteekkarin Henrik Alfred Fonseliuksen (Metsäpirtissä 1927–1938) 13-vuotias poika Stig otti v. 1931 Tapparista talteen pikkukelvelhden (*Circaea alpina*). Stig Fonseliuksen kasvisto todennäköisesti tuli mukaan Haagaan, jonne apteekkarin perhe muutti v. 1938. Jos jollakulla on tallessa herbaario Metsäpirtistä, kannattaisi käydä näyttämässä sitä lähimmässä kasvimuseossa. Tutkijat ovat kiinnostuneita tavallistenkin kasvien levinneisyydestä sotia edeltävällä ajalla.

Uudemmat käynnit

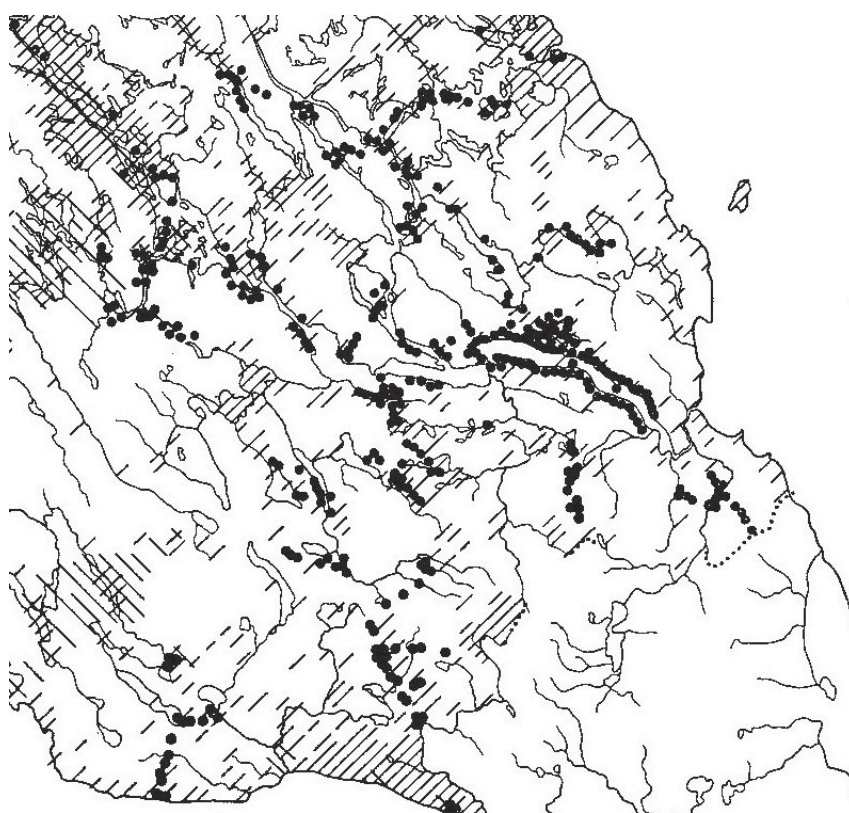
Biologian Seura Vanamo teki kesäretken Karjalaan v. 2002. Tunnettu kasvikirjailija Pentti Alanko otti tuolloin Vorken rannasta talteen Karjalan harmaalepän (*Alnus incana* var. *argentea*) ja merivihvilän (*Juncus balticum*). Oulun yliopiston emeritus kasvitieteen professori Seppo Eurola kävi v. 1998 Metsäpirtissä ja hän otti jokipajun oksan (*Salix triandra*) Viisjoen rannalta Oulun yliopiston kasvimuseon kokoelmiin. Pietarin piirin Red Data Book esittelee kasveja ja eläimiä, jotka ovat uhanalaisia tai vaarantuneita alueella. Metsäpirtin kohdalta on poimittu taulukkoon kaksi kasvilajia, yksi perhoslaji ja kuusi kovakuoriaislajia. Kylän nimen olen arvioinut kirjan levinneisyyskartan perusteella.

Taulukko kasvihavainnoista perustuu suureksi osaksi Helsingin yliopiston kasvimuseon KASTIKKA-tiedostoon. Olen kovin kiitollinen sen käytöstä museonjohtaja Pertti Uotilalle ja tutkijoille Jaakko Nurmi ja Pentti Alanko. Amanuenssi Terttu Lempiäinen Turun yliopiston kasvimuseosta on ystävällisesti opastanut minua tietolähteille. Anssi Teräs Åbo Akademista on selvittänyt E.A. Hellmanin perhosten nykyisen taksonomian ja levinneisyyden, mistä hänelle suuri kiitos. Kiitos myös kaikille muille tutkijoille, jotka ovat ystävällisesti vastanneet yhteydenottoihini.

Mauri Hämäläinen

Långin keräämän ruskopiirtoheinän nimilappu.

Kasvitutkijat Kannaksella. Mustat pisteet ovat I. Hiitosen tutkimia alueita, viivovat muiden tutkijoiden. I. Hiitosen väitöskirjasta 1946.

Lähteet:

- Hellman E.A. 1940. Kuokkalan ja Metsäpirtin suurperhosfaunasta kesällä 1939. *Suomen Hyönteistieteellinen Aikakauskirja* 6 (1-2):35-39.
 Hiitonen I. 1946. Karjalan kannas kasvien vaellustienä lajien nykylevinneisyyden valossa. Väitöskirja. *Suomalaisen Eläin- ja Kasvitieteellisen Seuran Vanamon kasvitieteellisiä julkaisuja* 22: (1)1-206.
 Lappalainen E. 2001. Veikko E. Valovirta, 1913–2001. *Suo* 52:139-140.
 KASTIKKA tiedosto 2009. Helsingin yliopiston kasvimuseo.
 Marklund, G. 1963. Harald Lindberg. *Luonnon Tutkija* 67:108-110.
 Red data Book of the Nature of Leningrad Region (G.A. Noskov, ed.) vol 2, Plants and Fungi, Vol 3, Animals. World & Family, St: Petersburg 2000.
 Uotila, P., Nyblin, D. 2008. Kasvimuseon historia. <http://www.fimnh.helsinki.fi/kasvimuseo/historia.htm>
 Wikipedia 2009. Aukusti Juhana Mela. http://www.wikipedia.org/wiki/Aukusti_Juhana_Mela

Luonnontieteilijöiden näytteitä ja havaintoja Metsäpirtistä. H= Herbaarionäyte, K = kirjallisuustieto.

Mukaan on otettu vain harvinaiset tai melko harvinaiset lajit.

Nimi	Tieteellinen nimi	Havaintopaikka	Vuosi	Havainnoija(t)
Kasvit				
Hietikkonata	Festuca polesica	Taipale, Latokan ranta	1895 (H)	Lindberg, H.
Huurrepaju	Salix daphnoides subsp. acutifolia	Laatokan ranta, Igolkanniemi	1897 (H)	Lång, G.
Hämeen kylmäkukka	Anemone patens (Pulsatilla. p)	Porovitsan paloalue	1941 (H)	Valovirta, V. E.
Idänkallioinen	Erigeron acer subsp. brachycephalus	Taipale, hiekkainen keto	1934 (H)	Lindberg, H.
Jokipaju	Salix triandra	Viisjoki, ranta	1897 (H)	Lindberg, H., Lång G.
Jokipaju	Salix triandra	Viisjoki	1933 (H)	Stenius, G.
Jokipaju	Salix triandra	Viisjoki	1998 (H)	Eurola, S.
Juurtokaisla	Scirpus radicans	Kosela, Laatokan ranta	1998 (H)	Eurola, S.
Kangasvuokko	Anemone vernalis (Pulsatilla v.)	Porovitsain paloalue	1941 (H)	Valovirta, V. E.
Karjalanharmaaleppä	Alnus incana var. argentea	Kosela, Laatokan ranta	2002 (H)	Alanko, P.
Kesähorkkakatkerö	Gentiana amarella subsp. lingulata	Koukunniemi, Tappari, Saaroine	1894 (H)	Lindberg, H.
Ketonukki	Androsace septentrionalis	Tappari, hiekkainen pelto	1922 (H)	Koskivaara
Konnanlieko	Lycopodiella inundata	Kosela, Umpilammen ja Laatokan	1866, 1967 (H)	Malmberg, A.J. Lindberg, H.
Korpisorsimo	Glyceria lithuanica	Saaroine	1895 (H)	Lindberg, H.
Kynäjalava	Ulmus laevis	Porovitsan paloalue	1903 (H)	Ekman, G.
Lehtoleinikki	Ranunculus cassubicus		1895 (K)	Lindberg, H.
Lettotähtimö	Stellaria crassifolia	Paloniemi	1946 (K)	Hiitonen, I.
Liejupahaputki	Oenanthe aquatica	Laatokan ranta, Igolkanniemi	1897 (H)	Lindberg, H.
Mietotatar	Persicaria minor (Polygonum minus)	Tappari	1895 (H)	Lindberg, H.
Pikkuvelholehti	Circaea alpina	Tappari	1931 (H)	Fonselius, S.
Purosätkin	Ranunculus trichophyllus	Saaroine	1897 (H)	Lindberg, H., Lång G.
Rantaorvokki	Viola persicifolia		1946 (K)	Hiitonen, I.
Ruskopiirtoheinä	Rhynchospora fusca	Kosela, Umpilammen ja Laatokan	1897 (H)	Lindberg, H., Lång G.
Röyhsäsa	Carex paradoxa	Neusaari	1946 (K)	Hiitonen, I.
Sarjarimpi	Butomus umbellatus	Viisjoki, joen ranta	1933 (H)	Stenius, G.
Savisorsimo	Glyceria notata (G. plicata)		1946 (K)	Hiitonen, I.
Siperian sinivalvatti	Lactuca sibirica (Lactuca sibirica)		1946 (K)	Hiitonen, I.
Tunturinata	Festuca rubra subsp. arctica		1866 (H)	Malmberg, A. J.
Vesihilpi	Catabrosa aquatica	Saaroine	1897 (H)	Lindberg, H., Lång G.

Perhoset. E. A Hellman 1939, Taipale ja "eräs suo"

Harmohentopussikas	Sterrhopterix standfussi
Idänhäränsilmä	Maniola lycaon
Jänösiilikäs	Spilosoma urticae
Kultaperä	Euproctis similis
Kääpiöhämy-yökkönen	Photedes captiuncula
Lehvämittari	Hemithea aestivaria
Muurahaissiniisi	Glaucopsyche arion
Pikkuritariyökkönen	Catocala pacta
Pistesii	Pelusia muscerda
Punavaippamittari	Catarhoe rubidata
Suon tarhayökkönen	Lacanobia w-latinum
Tarhatäpläyökkönen	Melanchra persicariae
Tuhkakeltasiipi	Eilema griseolum
Ukkopussikas	Pachytelia villosella
Vaalea keltaperhonen	Colias hyale
Valkotäpläpaksupää	Hesperia comma
Vihermittari	Thalera fimbrialis
Viherväyläyökkönen	Heliotis viriplaca
Villakarvajalka	Calliteara pudibunda

Huom. Nykyiset suomalaiset ja tieteelliset nimet ja levinneisyys Suomessa (Anssi Teräs, Åbo Akademi)**Levinneisyys**

Harvinainen
Hävisi, mutta on levinnyt uudestaan, erittäin harvinainen Etelä-Suomessa
maalle uusi -39, harvinainen, vaikeasti tunnettavissa lähilajista
Runsastumassa Etelä-Suomessa, harvinainen
Melko harvinainen itäpainotteinen laji
Harvinainen, leviämässä
Rauhoitettu, erittäin harvinainen
Melko harvinainen
Melko harvinainen, ilmeisesti taantunut
Melko harvinainen
Harvinainen suolaji
Melko harvinainen, runsastunut viime vuosina
Harvinainen, etelärannikolla
Melko harvinainen, levinnyt viime vuosina
Harvinainen, lähes jokavuotinen vaeltaja etelässä
Lounaassa harvinainen kuivilla paikoilla, ei rauhoitettu
Harvinainen
Vaeltaja, harvinainen, tilapäisiä kantoja Suomessa
Runsastumassa Etelä-Suomessa

**Hämeen-
kylmäkukka.
V.E. Valovirta
1942,
Kasvimuseo,
Helsinki.**

Uudempia havaintoja. Red Data Book osat 2-3 (2000)

Kasveja		Havaintopaikka	Uhanalaisuus
Paunikko	Tillea aquatica	Tappari	Vaarantunut
Pesäjuuri	Neottia nidus-avis	Taipale	Vaarantunut
Hyönteisiä			
Maitiaisyyökkönen	Lemonia dumi	Tappari	Erittäin uhanalainen
ei nimeä (kiitäjäinen)	Carabus clathratus	Koukunniemi	Erittäin uhanalainen
ei nimeä (kiitäjäinen)	Carabus menetriesi	Neusaari	Erittäin uhanalainen
Kiiltokiitäjäinen	Carabus nitens	Saaroine	Vaarantunut
Sinikiitäjäinen	Carabus violaceus	Vaskela	Vaarantunut
Rantakiitäjäinen	Cicindela maritima	Vaskela	Vaarantunut
ei nimeä (kiitäjäinen)	Cymindis macularis	Vaskela	Vaarantunut

Huom. Havaintopaikka on katsottu lajin levinneisyyskartasta.

Vuokselasarja jatkuu, vuorossa: Monitoimimies Veikko Juvonen

Sarjassa on aiemmin esitelty ”Kun-
nanisä” Matti Romu (2004 nro 2),
”Päämartta” Helena Virkki (2008
nro 1) ja opettaja Leander (Lenno) Leh-
musvuori (2008 nro 2).

Nyt esiteltävänä on kaikkien vuokse-
lalaisten hyvin tuntema henkilö kunnal-
lisneuvos Veikko Juvonen, joka syntyi
28.7.1918 Vuokselan Uudessakylässä
Ventelän tilalla.

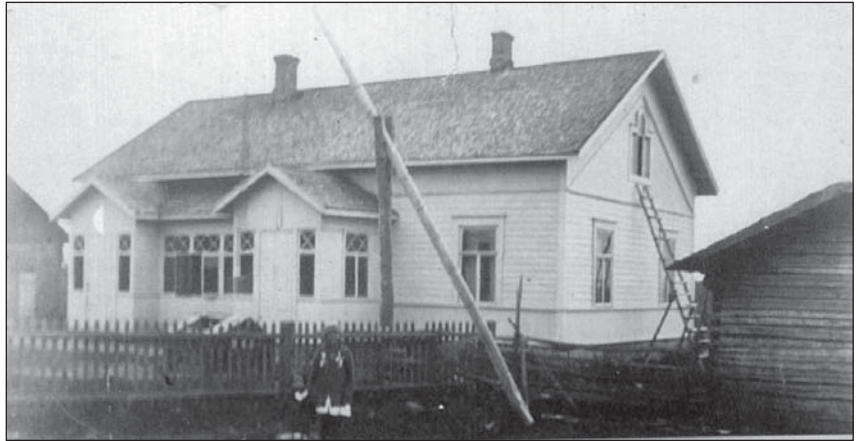
Veikko Juvosen isän suku oli hallin-
nut Ventelän tilaa yli kolmesataa vuot-
ta eli vuodesta 1675 lähtien. Tila oli ja-
kaantunut aikanaan kolmen veljeksien
kesken käsittäen kukin toistakymmen-
tä hehtaaria peltoa. Veikon isän osalle
oli tullut myös maita Vasikkasaaresta,
joka sijaitsi Äyräpään kirkon kohdalla
keskellä Ison Vuoksen virtaa.

Veikon lapsuuden ja nuoruuden ajan
muistot Vuokselassa eläystä elämästä
järkkyivät vuonna 1939, kun hän ase-
velvollisuusajan loppupuolella
30.11.1939 tullessaan Riihimäelle jouk-
ko-osastoonsa havaitsi Rautatiease-
man kioskissa Iltasanomien etusivumai-
noksen ”Neuvostoliitto hyökännyt
Suomeen”.

Tämä tapahtuma ohjasi Veikonkin elä-
mänkulkua pois Vuokselasta. Ensin
osallistuminen sotatoimiin, evakkotiel-
le ja sotien jälkeisiin moninaisiin tehtä-
viin, luottamustoimiin ja erilaisten har-
rastusten pariin.

Varhaislapsuuden muistot

Varhaislapsuudestaan monet yksi-
tyiskohdat muistuvat hyvin edelleen
mieleen. Maailmakuva avartui kotiky-
län maisemista laajemminkin, kun hän
sisarensa kanssa kävi kokeilemassa
Viipuri - Valkjärvi rautatietä käyden Vii-
purissa. Matkaa kertyi yhteen suuntaan
yli kuusikymmentä kilometriä. Ensin 7
km Ventelästä Äyräpäähän ja sieltä yli
viisikymmentä kilometriä Viipuriin. Kau-
punki tuli Veikolle tutuksi myöhemmin,
kun hän vuosittain kulki isän mu-
kana hevoskyydillä myymässä syksyi-

Ventelän eli Tahvo ja Anna-Maria Juvosen talo Uudessakylässä 1930-luvulla.

Ventelän talo loppiaisena 1942 talvisodan runtelemana.

Ventelän talo v. 1944 evakkoon lähtiessä.

sin omenoita viipurilaisille. Kylän poikien harrastukset olivat moninaiset varsinkin kesäaikaan. Kylän opettajan Aimo Sipilän johdolla partioliikkeen toiminta veti puoleensa. Erityisesti siitä ajasta on jäänyt mieleen Suojärven Hyrsylän mutkassa sijaitsevan Hautavaaran kylässä pidetty Viipurin partio-poikapiirin talvileiri. Pienellä poikajoukolla he tekivät kesällä 1935 monipäiväisen polkupyöräretken naapuripitäjiin matkan ulottuessa aina Terijoelle asti. Yöpymiset tapahtuivat luonnon helmassa missä kulloinkin hyödyntäen heinäajan pikku latojakin. Matkasta kerrottiin huolestuneille vanhemmilla vasta matkan jälkeen.

Nuorisoseuratoiminta oli Uudessakylässäkin vilkasta ja Veikolla oli näyttäviä miesrooleja. Naapuripitäjienkin puolella käytiin taitoja esittämässä.

Liikunnallisuus oli siihen aikaan nuorison osalta aktiivista. Siihen liittyi myös osallistuminen erilaisiin yleisiin tapahtumiin, joista erityisesti on jäänyt mieleen vuoden 1938 kesäkuussa Helsingissä pidetyt Voimistelun suurkisat juuri käyttöön vihityllä Olympiastadionilla.

Isänmaan palveluksessa

Varusmiespalvelun hän aloitti vuoden 1939 alkupuolella Valkjärven kasarmilla jääkäripataljoona 2:ssa. Syksyllä hän ihmetteli lokakuun alkupäivinä, kun tuttuja Uudenkylän miehiä ilmestyi kasarmialueelle. Kävi ilmi, että kutsu oli käynyt tietyn ikäisille miehille koko Vuokselan alueella tulla ylimääräisiin kertausharjoituksiin. Tällä oli myös vuosia kestävä vaikutus asevelvollisuutta suorittavalle Veikko Juvoselle. Riihimäellä ollessaan hän ilmoittautui siellä vapaaehtoisista perustettavaan sissipataljoonaan. Pataljoonan matka rintamalle alkoi vuoden 1939 joulupäivänä, jolloin Riihimäkeä kohtasi noin kahdensadan vihollispommittajan hyökkäys. Keskustan tuntumassa erään liiketalon kivijalan viereen suojautuneella Veikolla oli onni matkassa ja hän selvisi haavoittumatta. Härkävaunukyydillä matka vei Suomussalmelle, jonne saavuttiin 27.12.1939. Suomussalmelta käsin sissien partio toiminta oli aktiivista venäläisten joukkojen seuranta, joka monesti johti hyvinkin jännittäviin kosketuksiin vihollisen kanssa. Venäläisten

Alikersantti Veikko Juvonen.

valiojoukkojen hyökkäysmielenkiinto kohdistui Raatteen tien suuntaan, joihin taisteluihin sissipataljoonakin osallistui Veikko mukaan lukien. Taistelun tuloksenhan me tiedämme, miten venäläisten joukkojen kohdalla tappiot olivat niin miehistön kuin kalustonkin osalta tuhoisat. Suomalaiset saavuttivat torjuntavoiton ja estivät venäläisten etenemisen Suomeen. Sotilaspalvelus jatkui siellä aina vuoden 1940 heinäkuun 25. päivään asti.

Veikon vanhempien evakkomatka oli johtanut Vilppulaan ja sieltä edelleen kesällä 1940 Kuorevedelle. Palattuaan rintamalta Veikko pääsi töihin Kuorevedellä rakennettavalle lentokenttätömaalla. Siellä ollessaan hän lehdessä olleen ilmoituksen perusteella otti yhteyttä Suomalaiseen Partio-poikaliittoon, joka etsi partiojohtajia 15-19-vuotiaille karjalaisille siirtopojille perustettavien leirien johtajiksi. Niitä perustettiin yhteensä seitsemäntoista ympäri Suomea. Hankkeen perustamisen ja kustannusten takana oli kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö.

Helsinkiin kutsuttuna Veikon kyvyt havaittiin soveltuviksi ja hänet nimitettiin Joroisilla olevan työleirin johtajak-

si. Tehtävä kesti vajaan vuoden syksystä 1940 vuoden 1941 kesäkuuhun, jolloin oli edessä jälleen uusi liikekannallepano.

Työleirin tehtäviin kuului myös toimistossa tapahtuneet kirjalliset työt, joista konekirjoitustöiden oppimisella oli ratkaiseva merkitys Veikon koko jatkosodan aikaiseen toimintaan. Se alkoi hänellä Orivedellä Jalkaväen Kouluskeskus 8:ssa ja hänet nimitettiin konekiväärikomppanian vääpeliksi. Siirto rintamalle tapahtui kesäkuun lopulla 1942 JR 27:een rykmentin komentotoimistoon. Veikon aseena sodassa eturintaman läheisyydessä oli kirjoitus kone ja runsaan vuoden ajan alkukesän 1944 suurhyökkäykseen asti esikunta toimi Kuokkalassa sijainneen tunnetun taiteilijan Ilja Repinin talossa. Sieltä siirto tapahtui Er.P 28 esikuntaan, joka toimi Talissa. Siellä tapahtuneet kovat puolustustaistelut Veikko on kirjoittanut puhtaaksi ja ovat kuten kaikki muutkin työt Sota-arkistoon taltiointineen nykyäänkin jälkipolvien luettavissa.

Jatkosodan loppuvaiheet Veikko koki Noskuassa ja Kuparsaareissa rauhan-tekoon asti syyskuun alkupuolelle 1944.

Aselevon jälkeen hän sai vielä yhden päivän loman kotiinkäyntiä varten. Sil- lä matkalla hän löysi kotinsa avaimen, jota edelleen säilytetään nykyisessä kodissa kunniapaikalla.

Perheen evakkotaival

Veikon vanhemmat olivat palanneet takaisin Vuokselan Uuteenkylään Ventelän tilalle syksyllä 1941. Kotipihalta oli suora yhteys Vuoksen yli Pölläkkälään, jonne matkaa kertyi linnuntietä vajaa neljä kilometriä. Venäläisten aiheuttamat talvisodan aikaiset tuhot kohtasivat myöskin talon rakennuksia. Osa huoneista saatiin seuraavana vuonna asumiskäyttöön.

Vajaan kolmen vuoden päästä kuitenkin oli edessä toinen evakkomatka. Perhe lähti 17.6.1944 hevosen vetämissä kärryissä kohti määränpäättä Ähtäriä ja siellä sijainnutta Nousuniemen taloa.

Veikon päästyä siviiliin hän tuli myös Ähtäriin, jossa pääsi vartiopäällikön tehtäviin Keskusvarikko 4:lla. Evakkomatkan rasitukset ottivat monen voimille. Näin kävi myös Veikon isälle. Tahvo Juvonen kuoli vuoden 1945 loppiaise-

na ja hänet siunattiin Ähtärin kirkko-maahan.

Veikko avioitui vuonna 1945 Martta Vaarin kanssa, joka oli syntynyt Äyräpään Vuosalmen kylästä.

Maanviljelyä ja erilaisiin luottamustoimiin paneutumista

Vuokselalaisten lopullisten sijoituspaikkojen selvittyä, Veikko muutti 1946 Kalvolaan, joka oli yksi vuokselalaisten viidestä sijoituspitäjästä. Kalvola oli tarkemmin määritelty Vuokselan koulupiirin asukkaiden sijoituspaikaksi. Oma tila saatiin 30.12.1946 tehdyn sopimuksen perusteella Kankaisten kartanon maista pinta-alaltaan yhteensä 26 hehtaaria. Peltoa siihen kuului noin kymmenen hehtaaria.

Hänen kiinnostus oman tilan hoidon lisäksi kohdistui myös yhteiskunnallisten asioiden hoitamiseen. Kotinsa menettäneiden evakkojen uudelleensijoittumiseen ja toisaalta entiseen kotiseutuun liittyvien ja siellä asuneiden ihmisten elämiseen liittyvät asiat olivat hänelle läheisiä.

Veikko Juvonen toimi Kalvolassa siirtoväen edustajana 68. maanlunastuslautakunnassa maaliskuusta 1946 lukiin. Veikko Juvonen halusi maanviljelyn ohessa vaikuttaa karjalaisyhteisönsään yhteisten asioiden eteenpäin viemisessä.

Tämä sosiaalinen hyve tuli varmasti äidin veren perimänä. Toimihan äidin veli, Antti Hanninen, kansanedustajana vuonna 1911 valitussa eduskunnassa.

Kalvolan kunnanvaltuustossa Veikko Juvonen toimi neljännesvuosisadan vv. 1951–1976. Ajanjaksoon on kuulunut toimiminen eri lautakunnissa jäsenenä ja puheenjohtajana sekä myös varapuheenjohtajana kunnanhallituksessa.

Kunnallisista päätöksistä on jäänyt erityisesti mieleen Sauvolan kansakoulun rakentaminen 1950-luvun alussa. Omat lapset aloittivat siellä koulunkäynnin.

Maanviljelyyn koko Suomea ajatellen kohdistui omat paineensa sodan jälkeisinä vuosikymmeninä. Niiden asioiden parissa työskentelyyn hän antoi merkittävän työpanoksen toimimalla senaikaisen Maalaisliiton ja sittemmin Keskuksen tehtävissä vuodesta 1953 luki-

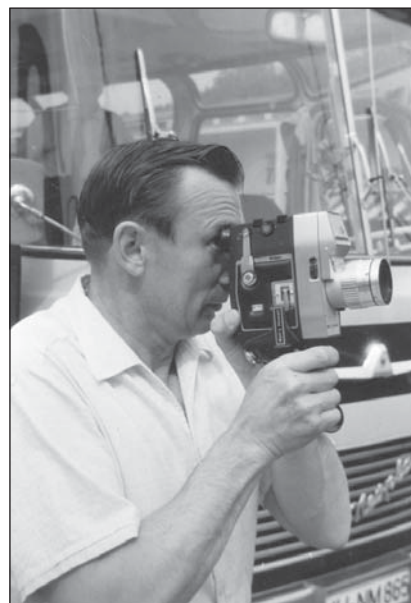
en ensin aluksi matkasihteerinä, vuodesta 1959 lukien järjestösihteerinä ja viimeksi kunnallissihteerinä yli 20 vuotta. Päivittäiset työmatkat kotoa Helsinkiin ja toisaalta kiertely ympäri Suomea eri tapahtumissa avarsivat hänen tunteustaan suomalaisten elämään ja päinvastoin. Hänen kokemustaan ja selkeää asioiden esilletuomista arvostettiin.

Tilan viljelyn hän lopetti vuonna 1994. Tila oli jo aikaisemmin siirtynyt tyttären omistukseen.

Kalvolan kunnan itsenäinen toiminta päättyi 31.12.2008. Viimeinen kunnanvaltuuston kokous oli laaja yhteisötapaus, joka pidettiin Kalvolan Sauvolan koulun yhteyteen rakennetussa monitoimihallissa. Valtuutettujen lisäksi tilaisuuteen osallistui runsaasti kutsuvieraita ja muuta yleisöä. Tapahtuman avauspuheenvuoro ennen virallisen historiallisen kokouksen alkua oli annettu Veikko Juvosen kunniatehtäväksi. Puheenvuorossaan hän sanoi ymmärtävänsä, että moni tuntee kunta-liitoksen kynnyksellä huolta ja pelkoa palveluiden riittävän hyvistä tasosta jatkossakin. Meidän tulee kuitenkin ajatella positiivisesti, sillä Hämeenlinnan, Hauhon, Kalvolan, Lammin, Rengon ja Tuuloksen kuntien yhteenliittymällä on paremmat tekniset ja taloudelliset edellytykset huolehtia palveluista kuin pienellä Kalvolan kunnalla yksinään.

Matkailu avartaa maailmankuvaa

Veikko Juvonen on matkustellut vaimonsa Martan kanssa ympäri maailmaa ja matkoja on kertynyt useita kymmeniä ja hän on käynyt kaikissa maanosissa. Itärajan taakse lapsuusmaisemiin tehty matka on jäänyt mieliin muistorikkaimpana. Matka tehtiin Vuokselan Uuteenkylään ja Äyräpään Vuosalmelle vaimon kotikylään vuonna 1983. Tuolloin vielä Kannakselle matkailu ei ollut luvallista, mutta inkeriläispariskunnan avustuksella entisiin kotimaisemiin matka onnistuttiin tekemään turvallisesti. Neljänkymmenen vuoden poissaolon jälkeinen entisessä kodissakäynti tuntui uskomattomalta kokemukselta. Matkoja Vuokselaan on sitten myöhemmin kertynyt pitkälti kolmattakymmentä ja moni kotikylillä käynyt on saanut

Matkalla Keski-Euroopassa v. 1966.

asiantuntevaa opastusta Veikko Juvoselta.

Entisen kotiseudun muistojen vaaliminen

Vuokselan Pitäjäseura ry, nytemmin Vuoksela Seura ry, perustettiin 6.1.1950 vaalimaan entisen kotiseudun perinteitä. Veikko Juvonen on toiminut seurassa alusta lähtien vuosikymmenien ajan ja on tällä hetkellä seuran kunniapuheenjohtaja. Vuosikymmenten aikana on saatu dokumentoitua erilaisia julkaisuja entisestä pitäjästä ja sen ihmisistä. Veikko Juvosen omakohtaiset muistot ja aktiivinen kulloistenkin aikojen asioiden kirjaaminen on tuottanut arvokasta muistitietoa jälkipolville. Viime vuonna ilmestynyt SOTIEMME VUOKSELA-matrikkeli syntyi Veikko Juvosen aloitteesta ja hänen roolinsa teoksen sisällön ja tietojen hankinnassa oli merkittävä.

Hän on toiminut myös 22.1.1954 perustetun Vuokselan Osuuskaupan Säätiön, nytemmin Vuoksela-Säätiön hallinnossa vuosikymmenien ajan.

Hänen laaja-alaista ja aktiivista työskentelyään arvostettiin myös Karjalan Liiton luottamuselimissä pitkään aina 1990-luvulle asti.

Karjalaisuuden juuret ovat syvällä Veikko Juvosen mielessä. Menneiden sukupolvien vuosisataisten töiden merkitystä ei hänen mielestään saa unohtaa, vaan niitä muistoja pitää vaalia nyt

Vuoksela-Seura ry:n kunniapuheenjohtaja Veikko Juvosen esiintymistä eri tilaisuuksissa on saanut nauttia moni kuulija.

Tapahtumiensa säännöllinen dokumentointi ja kuvallinen tallentaminen vuosikymmenten ajan on ollut Veikolle elämäntapa.

ja vastedes. Viestiä pitäisi viedä eteenpäin sukupolvesta toiseen ja pitäjäseurojen rooli on ollut tässä työssä merkittävää. Pitäjäseurojen toimintaa tulisi jatkaa mahdollisimman pitkälle, mutta sukuseurojen rooli tulee varmasti jatkossa voimistumaan. Sitä kautta karjalaisuuden ja Karjalan kulttuurin tulisi säilyttää myös tulevaisuudessa muiden Suomen heimojen rinnalla tasavertaisena rikkautena historiallisia tosiseikkoja unohtamatta. Karjala on ollut vuosisatojen ajan osa Suomea ja tällä hetkellä se elää yhä rakkaana tunteena sisimmässämme.

Taisto Virkki

Unelmia joiden toivoisi toteutuvan...

Kevät on vuodenajoista se hetki, joka näkyy ja kuuluu erilaisina havaintoina niin luonnossa kuin yleensä ihmisten käyttäytymisenä ympäröivässä yhteiskunnassa.

Odotetaan muuttolintujen tuloa ja seurataan silmä tarkkana ensimmäisen leskenlehden puhkeamista kukkaan. Kottaraisten tulo pihapiiriimme on jo vuosittain tullut perinteeksi ja tänä keväänäkin odotuksemme palkittiin. Pessä aloitettiin rakentaa jo maaliskuun viimeisellä viikolla. Uusi sukupolvi on lentokykyinen jo kesäkuun alussa, mikäli pihapiiriimme oravat pysyvät loitolalla. Sinivuokot puhkesivat kukkaan huhtikuun puolenvälin paikkeilla ja urhoolisista ne kukkivat pienistä yöpakkasista huolimatta.

Mitä lähemmäksi kesää lähestytään, sitä voimakkaammin monen sydämessä sykkii ajatukset ja muistikuvat entisestä kotiseudusta. Vuosikymmenten takaiset muistot siellä elettyistä ajoista tulevat monen mieleen. Toivottavasti sodan jälkeen syntyneillä karjalaisilla sukuluut omaavilla henkilöillä riittäisi mielenkiintoa ja aikaa omaksua tätä henkistä perintöä itselleen. Tämä pääoma on verovapaata ja jää kaikki lyhen-

tämättömänä omaan, suvun ja laajemminkin karjalaisen kulttuurin käyttöön.

Matkat entisille kotiseuduille jatkuvat, mutta rivit harvenevat henkilöistä joilla olisi todellista omakohtaista kerrottavaa.

Vuokselaankin ollaan jälleen menossa toukokuun lopulla. Matkan eräänä kohokohtana on käynti kirkon alueella ja siellä olevilla hautausmailla. Matkaterveisiä voi tulla kuuntelemaan ja keskustelemaan 7.6.2009 Vuoksela-Seura ry:n Muistojen tapahtumaan Hämeenlinnaan. Ilmoitus on toisaalla lehdessä.

Monia muitakin karjalaistapahtumia on tarjolla tulevana kesänä. Vuosien saatossa olen tapahtumien välityksellä solminut uusia tuttavuuksia ja jälleentapaamisissa on paljon kerrottavaa toisillemme.

Mitä enemmän ikää kertyy, sitä useammin ajatukset palaavat menneeseen ja lapsuuteen. Voimakkaammin keväisin ajatukset palaavat toukokuun alkupuoleen ja äitienpäivään. Aiheesta olen vuodattanut tuntojani aiempina vuosina tämänkin lehden palstoilla seuraavilla otsikoilla:

Ihmisen koko kuva -

mielikuvia tapahtuneista (2004)

Vuokkojen aikaan (2005)

Kevätmielteitä äitienpäivän aikaan (2006)

Kesää kannattaa odottaa (2007)

Äideistä parhain (2008)

Keväiset terveiset lehden lukijoille ja lämpimät onnittelut Äideille!

Taisto Virkki

taistovirkki@gmail.com

p. 0400 – 576722

Hilja Koskela täytti 18.4.2009 105 vuotta. Kukkatervehdyksen tuojana Taisto Virkki.

Amerikkalaispoika Metsäpirtissä löytyi

Tarve hakeutua omien lapsuuden muistojen syntysijoille tai oman suvun juurille voi olla joskus ylipääsemättömän voimakas. Jokainen kotiseutumatkailijahan tämän tietää. Tuhansia ja taas tuhansia retkiä on tehty ja yhtä monta retkikertomusta on kerrottu. Mielenkiintoisimpia ovat kertomukset niistä useimmiten salaa tehdyistä matkoista, jotka tehtiin joskus yli kaksikymmentä vuotta sitten. Vaan vielä näinä päivinäkin voidaan tehdä niin jännittäviä matkoja, että niitä voi myöhemmin kertoa ylpeänä vaikka lastenlapsille.

Suvannon Seudun numerossa 1/2009 jutussa ”Terveisiä kaukaa – kuka muistaa amerikkalaispojan Metsäpirtissä?” esitettyyn kysymykseen tuli vastaus Alan Hoesilta itseltään. Jos asia jäi joltakin kiinnostamaan niin jonkinlaisena jatkokertomuksen toisena osana on tässä lyhyt selostus tapahtuneesta ja matkakertomuksesta.

Tämä Metsäpirtin entisen apteekkarin Axel Fonseliuksen tyttären Kana-dassa syntynyt ja New Yorkissa nykyisin asuva poika Alan oli onnistunut keräämään lompakkoonsa täytettä sen verran, että katsoi voivansa ottaa vähän vapaata työstään lähteäkseen maailmanympärimatkalle. Ensin matka vei poikki suuren Amerikan mantereen Vil-lin Lännen aikaisten uudisasukkaitten tapaan ja edelleen vieläkin suuremman meren yli Australiaan. Al pyrki tutustumaan paikkoihin ja elämänmenoon kaikkialla suunnittelemansa reitin varrella. Matka jatkui Thaimaahan ja Aasian itäosia pitkin pohjoiseen. Jossakin siellä – mikä lienee ollut maa ja mikä valuutta – matkamies oli tullut ottaneeksi kameransa esille väärään aikaan ja väärässä paikassa. Vakavaimmeinen konepistoo-

”Jututtivat tien varren asukkaita, koputtelivat asuntojen oville ja kyselivät tietä Metsäpirttiin”

limies oli vienyt Alin kuulusteluihin, jossa kumpikaan osapuoli ei ymmärtänyt sanaakaan toisistaan. Usean tunnin ajoittain ahdistavan tuntuksen pidätyksen jälkeen oli viimein löytynyt jonkinlainen tulkki, jonka välityksellä vaivoin selvisi, että jossakin mahdollisesti olleissa kielitauluissa mahdollisesti ollut teksti ei nyt vaan ollut tullut ymmärretyksi. Ja sitten taas vapaana kohti uusia seikkailuja.

Amerikkalaispojalle monta päivää kestänyt junamatka Siperian halki on täytynyt olla kohtalainen kokemus, kuten kenelle tahansa olisi. Viimein juna saapui sentään jo melkein länteen, Suomenlahden perukkaan. Tältä osin matka oli jo etukäteen huolella ajoitettu ja suunniteltu, sillä Pietarissa odotti Ruotsista vastaan tullut serkkupoika, apteekkarin kaksoispojista toisen, Stig Fonseliuksen poika Jan. Yhdessä oli päätetty hakeutua Metsäpirttiin. Löytyi englantia taitava pietarilaismies, jonka kanssa serkkuset tekivät sopimuksen maksua vastaan opastuksesta ja autokyydistä ja sitten eikun matkaan. Mutta mihin, missä on Metsäpirtti? Eivät tienneet, että Zaporozhkoje olisi löytynyt helpommalla. Al kertoo, että he ajelivat kylästä toiseen, jututtivat tien varren asukkaita, koputtelivat asuntojen oville ja kyselivät tietä Metsäpirttiin. Viimein jossakin tien varressa kasvimaalla työskennellyt pieni vanhempi nainen tuntui tietävän jotain ja viittoili varman tuntuksena suuntaa matkalaisil-

le. Näin löytyi Metsäpirtti, mutta kuka täällä tietäisi jotakin heitä eniten kiinnostavista sen entisen Metsäpirtin asioista. Taas alkoi oville koputtelu ja vastaantulijoiden jututtaminen kunnes heidät neuvottiin Lida Budan ovelle. Luulivat varmaan suomalaisiksi kotiseuturatkailijoiksi ja tavallaan niinhän he olivatkin. Lidahan puhuu suomea, jota taitoa nyt ei kylläkään tarvittu, kun matkaopas tulkkasi englantia venäjäksi ja päinvastoin. Monivaiheisen matkan ehkä tärkein tavoite oli saavutettu. Oltiin omien vanhempien lapsuuden maisemissa.

Paluumatkalla Pietariin ei tietä tarvinnut kysellä, ei liioin Viipuriin eikä edelleen Suomeen, jossa oli odottamassa monta vierailukohdetta sukulaisperheissä. Kerrottavaa ainakin oli. Aikanaan pallo tuli kierrettyä takaisin kotiin asti New Yorkiin, mutta pitkän matkan monista kokemuksista käynti Metsäpirtissä ei vaikuta olleen läheskään vähäpätöisin. Nyt jo molemmat serkkuset tuntuvat olevan aivan innoissaan tähän aiheeseen. Vanha Metsäpirtti kiinnostaa heitä kovasti ja siinä pyrin heitä avustamaan parhaani mukaan. Näillä muistoilla ja tiedoilla se apu vaan on kovin vaatimatonta. Tämä Göteborgissa asuva Jan, joka työnsä takia, suunnitteilla olevan hybridiauton parissa, käväisee aika ajoin Uudessakaupungissa autotehtaalla, ehdottaa jo tapaamisista toukokuussa tapahtuvan matkansa yhteydessä. Ehkäpä käymme siinä matkan varrella ainakin Mynämäen kirjaston Metsäpirtti-arkistossa, jossa on runsaasti kuvia ja karttoja vanhasta Metsäpirtistä. Tätä arkistoa suosittelemme kaikille muillekin Metsäpirtistä kiinnostuneille.

Niilo Kiiski

Pitäjämme internetissä

www.metsapirtti.net

www.sakkola.fi

www.vuoksela-seura.fi

Sakkolan nimismiehen kirjoissa pahat pojat ja paljon muuta

Leena Repo sai Viipurin arkistossa katsattavakseen melkoisen mahtavan pinon Sakkolan nimismiehen arkistoa. Vanhoja kirjoja jäi Venäjän puolelle 23 kappaletta vuosilta 1811-1910.

Kuka jaksaisi selvittää Sakkolan ”pahojen poikien” tempaukset, kun kirjoja on yhä arkistoissa näin mahtavat pinot?

– Pöytäkirjat on kirjoitettu pienellä käsialalla ruotsiksi. Onneksi usean kirjan alussa on luettelo henkilöistä, joita jutut koskevat. Sen verran olen kirjoja katsellut, että huomasin niiden sisältävän muitakin kuin rikosjuttua eli ilmeisesti kaikkia siviilijuttujakin, jotka koskevat nimismiehen toiminta-alaa, totea Leena Repo.

Sakkolan nimismiehen vanhaa arkistoa Viipurin maakunta-arkistossa. Kuva: Leena Repo.

Vanhaa taikuutta ja uskomuksia Haparaisista ja Vilakkalasta

Karjalassa asui paljon taikauskoista väkeä. Tehtiin taikoja ja uskottiin ennusmerkkeihin.

– Kynnykset piti pestä puhtaaksi, niin saisi valkeapäisen sulhasen.

– Kun musta kissa kulkee tien poikki, pitää sylkäistä kolme kertaa, lukea numerot kymmenestä nollaan, näin säästyy onnettomuuksilta. (Tällä noita-konstilla olen pelästyttänyt monta tuttavaani. Texasilainien vaihto-oppilas pelästyi ensin konstia, mutta vei taikakonstin kotimaahansa).

– Tähtenlennon aikana on toivottava jotakin, niin toive toteutuu.

– Eniten lienee taikoihin vaikuttanut taivaalla loistava kuu. Taivaallahan se kuu oli lapsuudessa salaperäisenä. Sielähän näkyivät ne pahat ukko ja akka, jotka menivät tervaamaan kuuta ja jäivät kuun vangeiksi, kun tikapuut kaatuivat. Nyt on ihminen käynyt kuussa, valokuviakin on nähty, mutta kuun taikavoimaa se ei ole vähentänyt.

– Ennen seurattiin tarkasti kuun kier-

toa ja sen mukaan, missä asennossa kuu oli, aloitettiin erilaisia töitä.

– Muistan miten isänikin aloitti katekateen nousevan kuun aikaa, tällöin pyydyksiin uivat kalat hyvin.

– Leipomiset piti tehdä nousevan kuun aikana, näin leivät nousivat hyvin, laskevan kuun aikana ne lätsähtäisivät.

– Vastat tehtiin nousevan kuun aikana, näin niissä pysyivät lehdet, laskevan kuun aikana tehdyistä putoilivat.

– Taimia kasvatettaessa ja ulos istuttaessa on tärkeää kylvää ja istuttaa sellaiset kasvit, joista sato kasvaa ylöspäin, uuden kuun aikana, kun kasvit joiden sato saadaan mullan alta, istutetaan laskevan kuun aikana.

– Syylien noitumiseen tarvitaan sekä täysikuuta että aitoa villalankaa. Villalankaan tehdään niin monta solmua kuin on syyliäkin. Täydenkuun aikana villalanka sitten viedään ulkokuoneeseen, pudotetaan istuinluukusta ja lausutaan taikasanat ”syö kuu syyliä, mutta älä

syylän kantajaa”. Palataan sisähuoneisiin taakse katsomatta. Kun lanka on maatonut, syyliäkin ovat poissa.

– Särkeviin ranteisiin tai nilkkoihin laitetaan aidosta villalangasta solmittu lenkki, jota pidetään yhtäjaksoisesti viikon verran.

– Kun paha yskä yllättää, virkkaa tai kudo sokeripalan kokoinen pussukka. Tiputa sokeripalalle kamferttipippoja, pala pussukkaan, pussukka kiinni villalankaiseen lenkkiin, ja taikavälineet kaulaan yöpaidan alle. Yön aikana yskä lähtee karkuun.

– Uudenvuoden päivä on myös tärkeä. Mikäli mies tulee ensimmäisenä vastaan, tulee hyvä vuosi. Mikäli vastaantulija on nainen, vuosi aiheuttaa harmejä.

Kaikilla on varmasti muistissa näitä uskomuksia. Nyt vaan taikakonstit paperille ja sitten tarvittaessa käyttöön.

**Raili Leino, Kopperoinen
Salo, Sakkolan Haparainen**

Pieni valkea risti ja äidin suuri suru

Lettiin kevättä 1943 Vennäinvalkjärvellä Sakkolassa. Meidän perheeseen oli syntynyt kaksi vuotta ennen minun syntymää tyttövauva. Hänelle annettiin kasteessa nimeksi Eila Elina. Tyttö kasvoi ja varttui aivan normaalisti, kunnes hän noin kahdeksan kuukauden ikäisenä sairastui niin että häntä lähdettiin viemään lääkäriin Sakkolan kirkolle kunnanlääkärin tutkittavaksi. Isä valjasti hevosen kärrien eteen ja äiti nousi kyytiin pieni Eila Elina sylissään. Kun he olivat Haitermaan kylän kohdalla vauva äidin sylissä sai kaksi kouristuksen tapaista kohtausta, sen jälkeen oli rauhallista. Kun he tulivat kirkolle ja menivät lääkärin vastaanotolle, kunnanlääkäri totesi Eila Elinan kuolleeksi.

Pienen siskoni matka päättyi hevoscärryillä Haitermaassa – siskoni, jota en koskaan saanut tavata täällä maailmassa. Eilan pieni ruumis jätettiin seurakunnan ruumishuoneelle, ja kun hauta oli kaivettu, hänet haudattiin Sakkolan kirkon vieressä olevalle vanhalle hautausmaalle kirkkotarhan aidasta itään

noin 30 askelta, muisti isä Matti. Haudalle pantiin pieni valkea risti.

Tämä edellä oleva on vanhempien kertomaa. Siirrytään nyt kevään 1943 omaan kokemukseeni asiassa. Touko-kuun sunnuntaiaamuna isä Matti valjasti hevosen ja äiti sanoi, että nyt lähdetään kirkolle ja käydään Eila Elinan hauta laittamassa kuntoon ja viedään kukkia haudalle. Niin nousimme kärryille ja lähdettiin ajelemaan Sakkolan kirkkomäelle. Äiti halusi pysähtyä Haitermaassa vähän aikaa. Minä en silloin ymmärtänyt, mitä varten.

Kun tulimme kirkonmäelle – jossa ei enää kirkkoa ollut, minkä tiesimme ennalta – isä satoi Heikki-ruunan puuhun kiinni ja lähti Eilan hautaa etsimään. Myö jäätii äiti kans istumaa kirkon pääoven rappusille, ja isä näky mittaava askeleillaa monesta suunnasta haudan paikkaa. Läksimme isän perästä kävelemään haudalle. Isä pysähtyi suuren kuopan reunalle ja sanoi: Tässä on Eila Elinan hauta, siihen on sodan aikana pudonnut lentokoneesta suuri pommi.

Seisoimme kaikki kuopan reunalla hiljaa. Äidiltä valui kyynleet poskille, isältä oli silmät kostuneet. Minä en nähnyt Eila Elinan hautakumpua, jossa oli pieni valkea risti. Äiti pudotti kukkakimppun kuopan pohjalle. Lähdimme hiljaa kävelemään hevosen luokse ja niin edelleen matka jatkui kohti Vennäinvalkjärven Hakonotkoa.

Mennessä ei paljon puhuttu. Kun laskeuduimme kotipihalla kärryiltä, silitti äiti minun päätä ja sanoi, että vaikka et sinä pientä valkeaa ristiä nähnytään Eila Elinan haudalla, niin Eila on nyt Jumalan luona pienenä valkeana enkelinä.

On vaikea kuvitella, miltä äidistä tuntui, kun oma vauva kuoli syliin ja haudan paikalta löytyi suuri pommikuoppa. Mitkä olivat kaikkien Suomen äitien kärsimykset sotien aikana? Käykää lukemassa oman kirkkonne seinältä Marsalkka Mannerheimin viimeinen päiväkäsky Suomen äideille.

Eero Kukko

Kimmo Laulajainen täytti 80 vuotta 23.4. Helsingissä.

Leo Laulajainen, Alastaro täyttää 80 vuotta 12.5. Alastarolla.

Syntymäpäiväonnittelut koko Metsäpirtti-yhteisön puolesta!

105 vuotta täytti 18.4.2009 Hilja Koskela (ent. Juvonen o.s Uosukainen) Tampereella. Hän on Uosukaisten suvun vanhin jäsen ja asuu Koukkunien Koivulassa. Merkkipäivänään Hilja Koskelaa kävivät tervehtimässä hänen läheisensä, sukulaisensa ja ystävänsä sekä Kalevan seurakunnan edustaja.

Hilja syntyi 18.4.1904 Valkjärven Uosukkalassa Antti ja Anna-Mari Uosukaisten vanhimpana tyttärenä yhdeksänlapsiseen perheeseen. Hänen pitkän elämän vaiheista on kirjoitettu SUVannon Seudun numeroissa 3/2004 ja 3/2008.

Pitkän iän salaisuuden Hilja kiteytti 100-vuotishaastattelun yhteydessä toteamalla; Älkää koskaan unohtako aamu- ja iltarukousta. Sain käydä onnellisena nukkumaan, kun äiti siunasi meitä lapsia ja kävi silittelemässä tukkaa. Siinä on siunaus. Se on pitkän iän salaisuus.

Nämä lapsuusajan muistot ovat yhä edelleen ohjailleet Hilja Koskelan elämää päivästä päivään tavoitteena päästä ikuiseen rauhaan taivaaseen.

Taisto Virkki

Lotalle ja harrastajamaalarille kiitosta

Oheinen kuva kertoo sakkolalaisen nuoren lotan elämisen vaiheista ennen talvisotaa ja sen jälkeisestä ajasta. Kaikki oli kohdallaan siihen asti, kun sota alkoi. Linnoituksissa tuli jo käytyä isompien lottien aputyttönä, välirauhan ja jatkosodan aikana tuli koulutuksen ja erilaisten kurssien vuoro.

Kaikki opittu oli suureksi avuksi, kun 1.1.1949 sain vastaanottaa viran Kouvolan kauppalassa. Sinne aloin juurtua. Kauppala oli silloin todellinen koulu-kaupunki ja oli mahdollisuus laajentaa oppimäärää monella taholla. Sain tilaisuuden myös osallistua sotilaskotisarten vapaaehtoiseen työhön. Liittymisvuosi oli 1959 ja sarkaa kesti 40 vuotta. Jäin pois, kun varuskunta muutti Vekarajärvelle.

Vapaaehtoinen työ oli kuitenkin jatkunut sotien jälkeen. Mannerheim-muistomitalin sain ollessani Oulunläänin Pyhäjärvellä. Tasavallan presidentti on myöntänyt Valkoisen Ruusun Ritarikunnan II luokan mitalin Kouvolassa ollessani. Samoin olen saanut kotirintamanaisten ja vapaaehtoisen maanpuolustustyön mitalin puolustuslaitokselta sekä lottamitalin. Lisäksi on puolustuslaitoksen ansiomerkki 40 vuoden ajalta, minkä tein sotilaskotityötä. Kaupunkiliiton ruusuke kultaisella ansiomerkillä varustettuna puolestaan on kiitos 30-vuotisesta palveluksesta Kouvolan kaupungin palveluksessa. Jäin eläkkeelle 1984 kaupungin pääkirjastos-

ta – siihen mennessä oli ehditty tehdä monet tilinpäätökset, kun minut valittiin virkaan 1960-70-lukujen taitteessa. Sain myös Kouvola-mitalin.

57-vuotiaana aloitin mielenkiintoisen harrastuksen, öljyvärimaalauksen. Viime kesänä mieltä lämmitti, kun eläkeläisjärjestön paikallinen puheenjohtaja ojensi kunniakirjan kädentaidot -näyttelyssä palkituista maisematauluistani.

Te nuoremmat ehditte vielä aloittaa vaikka samoilla linjoilla uuden harrastuksen!

Kun viime lokakuussa tuli 87 vuotta täyteen ja 88. vuosi on hyvää vauhtia menossa, niin seurakunnan järjestämässä vanhustenjuhlassa eräs 101 vuotta 6 kuukautta vanha rouva lausui ulkomuistista pitkän runon, niin silloin tuli mieleen, että minähän en olekaan vielä vanha, vaan vasta tulossa vanhaksi!

Terveisin

Veera Parilo

Uusi tulokas Vilakkalan Eevojen sukuun

Vilakkalan Eevojen sukuun on syntynyt Aslakin päivänä 23.2.2009 uusi lapsi, kun tyttäreemme sai potran pojan Hämeenlinnan sairaalassa.

Vauvan maailmaan tulo oli niin vauhdikas, että onnellinen isä ei ehtinyt ihan

itse tapahtumaan paikalle, mutta oli kuitenkin sitten kylvettämässä lasta ja tukemassa äitiä itse synnytyksen jälkeen. Varsinainen syy moiseen oli kuitenkin isovanhemmissa, jotka eivät millään ehtineet Pälkäneeltä Hämeenlinnaan kyläin nopeasti perheen muita lapsia hoitamaan ja isä näin ollen oli kiinni kotona.

Oheisessa kuvassa poika on kodissaan, äitinsä Henna Helmisen sylissä vähän alle viikon ikäisenä. Toisessa kuvassa pappi Seppo Lahtinen lapsen kanssa pari päivää syntymänsä jälkeen.

- Äitini Impi Lahtinen, os. Eeva (k. 25.9.2007) sai näin jatkoa sukuun poikansa tyttärenpojan verran, kertoo onnellinen pappi Seppo Lahtinen Pälkäneeltä.

Julkaisemme jokaisessa Suvannon Seudussa tietojasi suku- ja perhetapahtumista. Lähetä tiedot toimitukseen. Kysyähän asianosaisilta luvan tietojen julkaisemiseen.

KUOLLEITA

Aukusti Kiurun muistolle

Yksi menestyneimpiä karjalaisia kilpahiihtäjiä, Aukusti Kiuru, joka oli syntynyt Sakkolan Hovinkylässä 12.7.1922, kuoli 86-vuoden ikäisenä 24.2.2009 Hartolassa. Hiihtokuntonsa ja -taitonsa perusteet hän on hankkinut Hovinkylän palteilta, ja vaikka hän jo suhteellisen nuorena, noin 10-vuotiaana, muuttikin Kaukolaan, on meillä sakkolalaisilla oikeus tuntea kiitollisuutta ja ylpeyttäkin hänen saavutuksistaan ja menestyksestään maailman hiihtoladuilla.

Aukusti Kiuru kuului maailman ehdottomaan hiihtoeliittiin noin 10 vuoden ajan vuodesta 1946 vuoteen 1956. Vuonna 1946 hän voitti Suomenmestaruuden 30 kilometrin hiihdossa. Tämän jälkeen hän hyvillä suorituksillaan hiihtoladuilla ja räväkällä esiintymisellään piti urheilua seuraavat suomalaiset heireillä.

Aukusti Kiurun kansainvälinen me-

nestys alkoi 1948 St Moritzin olympiakisoissa, missä hän hiihti hopeamitalit saaneessa Suomen viestijoukkueessa. Pikamatkalla (18 km) hän oli 7:s. Kaksi vuotta myöhemmin Rumfordissa tuli MM-hopeaa niin ikään viestijoukkueessa.

Vuoden 1952 olympiakisat Oslissa jäivät Kiurulta väliin, mutta ura jatkui entistä ehompana 1954 MM-Falunissa, missä Suomi voitti maailmanmestaruuden viestissä, missä Aukusti Kiuru hiihti ensimmäisen osuuden. Henkilökohdasta menestystä tuli 15 km:llä, missä Suomi sai kolmoisvoiton ja Aukusti Kiuru otti Veikko Hakulisen ja Arvo Viitasen jälkeen pronssia.

Cortinan olympiakisoissa 1956 Kiurun mitalitili karttui jälleen viestin hopeamitalilla. Muita saavutuksia olivat; kolme Suomen mestaruutta, ylivoimainen voitto Ruotsin hiihtokisoissa Sundsvallissa vuonna 1947, Ounasvaaran 50 km:n voittaja hän oli vuosina 1948, -49 ja -52. Lisäksi hän oli voittaja Puijolla, mutta Salpausselällä voitot jäivät saavuttamatta, mutta kaksi kertaa hän oli pikamatkan kakkonen ja jo vuonna 1947 kolmonen.

Päätettyään kilpailu-uransa Cortinan

olympiavuoteen 1956 Aukusti Kiurun kokemuksella oli käyttöä Suomen Hiihtoliiton asiantuntijatehtävissä ja suurkilpailujen huoltojoukoissa. Vilkaana karjalaisena hän hoiti Suomen hiihtomaajoukkueessa paitsi hiihtäjien sukua niin myös heidän henkistä puoltaan. Lisäksi hän toimi tuotekehittelijänä kaikissa kolmessa suksitehtaassa; Järvisellä, Karhulla ja Peltosella vuosina 1958-1987.

Aukusti Kiuru oli hiihtäjänä aikansa ”boheemi”, joka hiihti loistavasti, kun hiihto maittoi, mutta jos hiihto ei jostain syystä ottanut sujuakseen, hän jätti leikin kesken ja keskeytti. Näistä runsaista keskeyttämisistä johtuen silloinen lehdistö arvosteli häntä. Arvostelusta hän ei pitänyt, vaan protestina lehdistölle, hän kerran Ounasvaaralla startattuaan 50 km:lle hiihti noin 150 metriä lehdistön aition eteen, löi sauvat hankeen, irroitti sukset jalasta ja ilmoitti lehdistölle, että ”startti epäonnistui” ja käveli pukukopille.

Opetusministeriö myönsi Aukusti Kiurulle Pro Urheilu-palkinnon vuonna 2003.

Matti Naskali

Neljä sukupolvea

Jouluaattona 2008 syntyi Saila Aaria Halonen. Tähän aikaan tasan 69 vuotta sitten isomummin syntymäkodin seudulla, Sakkolan Volossulassa, oli ankarat taistelut.

Kastepappina Vantaan Hämeenkyllän kirkossa 14.2.2009 oli Jukka Nevala. Kummeina olivat Maija Vuorenpää ja Petri Halonen. Kuvassa Reta Vuorenpää o.s. Kuuppo, poika Ilkka ja hänen tyttänsä Hanna sylissään Saila.

KUOLLEITA

Karjalan pojasta tuli koululaitoksen kehittäjä

Huhtikuun ensimmäisenä iltana kuului suruviesti, Pekka Käppi, rakas puoliso, isä, pappa, ystävä oli poissa. Vaikean sairauden uuvuttamana hän nukahti viimein ikiuneen. Apelleni Pekalle luonteenomaiseen tapaan, hän taisteli sinnikkäästi sairautta vastaan, saaden niin jopa lisävuosia elämäänsä. Enempään ei kukaan olisi pystynyt.

Sakkolassa, Karjalan kannaksella

9.10.1932 syntynyt Pekka oli viisitoistalapsisen perheen poika. Oppikouluun Suolahteen hän pääsi aikanaan tarmokkaan äitinsä Marian neuvokkuuden ansiosta. Opettaja heltyi tarjottuun voipakettiin ja niin sai evakkopojan pitkälle johtanut koulutie alkunsa. Ison perheen jälkikasvulle ja sotalapselle koulutus ei ollut itsestään selvä asia.

Pekka opiskeli ensin opettajaksi. Tämä ei kuitenkaan riittänyt tulevalle koululaitoksen kehittäjälle, vaan opinnot jatkettiin aina kasvatustieteen lisen-siaatin tutkintoon asti. Työuraan kuului opiskelua, johtajaopettajan työtä ja lopulta Jyväskylän kaupungin koulu-toimenjohtajuus eläkkeelle jäämiseen saakka vuonna -93. Hänen merkittävimpiin saavutuksiinsa kuuluu osallistuminen valtakunnallisen peruskoulu-uudistuksen aikaansaamiseen 70-luvulla.

Pekka oli aktiivinen myös luottamus-toimissa, hän toimi Akavan Erityisalojen Keskusliiton (AEK) hallituksen puheenjohtajana ja hänellä oli puheenjohtajuuksia myös lukuisissa kunnallisissa toimikunnissa, johtokunnissa ja liit-tohallituksissa. Pekalle myönnettiin Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan ritarimerkki (1982), Suomen Kaupunkiliiton kultainen ansiomerkki, Akavan Erityisalojen Keskusliiton ansiomerkki n:o 1. Kouluneuvoksen arvo hänelle myönnettiin vuonna 1992.

Eläkevuosina Pekka keskittyi kirjalliseen toimintaan, jota tosin oli viritelty jo kautta vuosien. Runoja ja mietteitä

syntyi runsaasti, ensin pelkästään pöytälaatikkoon ja erilaisten tilaisuuksien ohjelmistoon, myöhemmin aina omakustannejulkaisuiksi saakka. Pekka kirjoitti ensin vaimonsa Seijan elämäkerran ja sitten oman sukunsa historian ”Sukukertomus Käppi”. Vielä sairautensa aikana hän koosti runonsa uuteen kuosiin ja painatukseksi.

Sitkeys, määrätietoisuus ja ahkeruus ovat laatusanoja, joilla Pekkaa voi kuvailla. Henkisen työn vastapainoksi hän ahersi myös ruumiillisessa työssä luonnossa, puutarhassa ja metsässä mökillä Uuraisilla ja kalasteli sekä marjasti Kuusamossa. Jouten ei Pekka osannut ollakaan muulloin, paitsi lauanta-iltais-in, kun radiosta tuli Lauantain toivotut levyt. Se kuunneltiin paikassa kuin paikassa.

Lapsenlapset olivat aina Pekka-papalle erityisen tärkeitä, heille riitti satuja ja aikaa. Pekka ei lukenut tarinoita kirjoista, vaan sepitti satunsa itse. Aiheet hän sai ympäröivästä luonnosta. ”Kukaan ei ole niin leikinhaluinen kuin pappa”, totesivat lapsenlapset eräänkin yhteisen hetken jälkeen.

Pekkaa jäivät kaipaamaan vaimo Seija, pojat Ilkka, Jyrki ja Petri perheineen, muut sukulaiset ja ystävät.

Pekan tilalle jäi iso tyhjä paikka.

Hannele Lyytikäinen-Käppi
Pekka Käpin miniä

Kuismilta tuli sukukirja

Taasko sukukirja? Kyllä vaan, mutta nyt syntyikin Kuismien näköinen kirja ja Kuismat eivät olleet aivan tavallista kansaa Karjalan Kannaksen alueella.

Kuisman sukuseurakin perustettiin vuonna 2000 yhtenä tärkeänä päämääränä Kuismien sukutiedon ja perinteen tallentaminen. Sen tärkeimmäksi välineeksi määriteltiin sukukirjan tuottaminen. Tähän asti kaikki kuulostaa varsin tutulta.

Kuismien sukukirjan julkaisu ajoittui tammikuulle 2009, mutta kirja ei olekaan valmis. Julkaistiin siis karjalaisittain ”kesetekkoin” tuotos, kyllä vaan. Kirjan sukutaulusirot on toteutettu nykytekniikkaa hyödyntäen tietokonelevykeellä, ja niitä tullaan jatkossa päivittämään ja siellä niitä sukukirjoille tuttuja virheitä korjaamaan. Jo nyt on kerättyä paljon uutta materiaalia seuraavaan painokseen.

Muuta vaihtoehtoa ei kirjan toteutukseen oikeastaan ollutkaan, sillä painet-

tuna siitä olisi tullut liki kolmekymmenosainen sukutauluteos. Sitä kuismalaisuutta kirjassa on sen laajuus, teoksesta löytyy noin 80 000 henkilön nimeä, se on ylivoimaisesti laajin yhtenäinen julkaisu Kannaksen alueen henkilöistä ja suvuista.

Jo nyt voidaan luvata, että seuraavassa osiossa sadantuhannen henkilön raja ylittyy. Samoin kantaisien keskinäisiin sukulaisuussuhteisiin on saatu lisävalaistusta, joten lisää sukulaisuuksia on paljastumassa.

Kuismalaisuutta ja nykytekniikkaa edustavat myös kirjassa olevat noin sadan Kuismien asuttaman talon kivilajan satelliittipaikannustiedot. Nämä tiedot eivät pohjaudu kartoilta haettuihin paikanteisiin, vaan noiden talojen raunioilla käytiin kolmen kesän aikana oikein konkreettisesti ja haettiin GPS-paikanteet. 2000-luvun Kuismien on näin helpompi hakea esi-isiensä entisiä asuinsijoja rehevän kannakselaisen luonnon valtaamissa maisemissa. Tu-

van uunin sija löytyy alle puolen metrin tarkkuudella.

Kirja on heti ilmestymisensä jälkeen herättänyt vilkasta keskustelua ja mielipiteenvaihtoa. Se kuismalaisuus näkyi periteisten sukukirjojen linjasta poikkeamisena, esimerkiksi painetussa osiossa ei juuri henkilömatrikkelejä ole, ne tiedot ovat nyt sukutaulujen yhteydessä. Tarinoita pyrimme saamaan mukaan mahdollisimman laajasti, se osoittautui kuitenkin melko haasteelliseksi tavoitteeksi. Aktiivisimmat Kuismat ovat näin päässeet painottamaan omia asuinsijojaan.

Varastoon onneksi jäi julkaisematonta tarina- ja kuva-aineistoa tuleviin kirjoihin, seuraava painos ilmestyy tammikuussa 2011.

Kannaksen Kuismat sukukirjan tilaustiedot www.kuismansuku.fi

**Kuisman Sukuseura ry
Kirjatyöryhmä**

Timanttikruunuhääpari

Sirkka ja Kaarlo Kuupolla Lempäälässä on merkkipäivä. Kaarlo täytti 90 vuotta huhtikuussa. Heidät vihittiin viimeisenä parina Sakkolassa ennen evakoon lähtöä. Siitä tulee toukokuussa kuluneeksi 65 vuotta eli he ovat timanttikruunuhääpari. Sirkka täyttää elokuussa 88 vuotta. On siinä meillä nuoremmissa perässä kirmistä.

Onnentoivotuksia ja hyviä vuosia edelleen toivottelee Sirkka-siskolle ja hänen Kallelleen

Martta Pajari

Sirkka ja Kaarlo Kuuppo tyttäriensä Helinän (vas.) ja Marjatan kanssa.

Sakkolan
kyläkirjoja kootaan,
ota yhteyttä

Valkjärvi:

Eero Kukko,
Pirttiniementie 3 A 3, 58175
Enonkoski
puh. 050 356 0865

Riiska:

Maire Saarinen e. Lamppu,
puh. 044 5586 937
Irma Havumäki e. Karppanen,
puh. 040 5646 275

**Kirkonkylä, Karhola,
Luprikkala, Sipilänmäki:**

Antti Hynnä,
Ollilantie 11, 37500 Lempäälä
040 8490048, antti.hynna@tut.fi
Maire Kanervisto,
Ruskontie 11 as 2, 33710 Tampere
0500 579341,
leevi.kanervisto@kotiposti.net
Antti Koiranen,
Sammalpolku 9, 37550 Lempäälä
040 5514137, antti.koiranen@uta.fi
Matti Naskali,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila
0500 721902,
matti.naskali@mknplv.inet.fi

Kyläkirja on hyvä lahjavihje!

Tilaa oma teos Sakkolan kyläkirja-sarjasta:

* **VILAKKALA**, Vilakkalan, Volossulan ja Kaarjanjoen
koulupiiri, 30 euroa kpl + postituskulut.

* **MUISTOJEN LAPINLAHTI**,
30 euroa kpl + postituskulut.

* **PETÄJÄRVI**, Petäjärven ja Ryhmän koulupiiri,
30 euroa kpl + postituskulut.

* **RÖYKKYLÄ**, hinta 35 euroa + postituskulut

* **SUVANNON HELMI**, Haparainen, Kelja ja Purpua,
hinta 35 euroa kpl + postituskulut

* **TIKANSAARI ja KOTILA**,
hinta 30 euroa + postituskulut

TILAUKSI AVASTAANOTTAVAT:

Marjo Ristilä-Toikka
p. 040 730 2622

marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Aila Alanen p. 03-375 2852

tai 040 - 707 6164

aila.alanen@lempaala.fi

Anneli Kuisma, p. 03- 3748 410

Putkiliike P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti
vuodesta 1957, 8 kertaa vuodessa.

Vuosikerran hinta 25 euroa

Julkaisija: Sakkola-Säätiö

Kirjapaino: Koski-Print, Valkeakoski

Toimitus: Suvannon Seutu,
Rautasementtie 375,

37550 Lempäälä

Päätoimittaja

Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä

Puhelin 040 730 2622

tai (03) 374 8 448

marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Metsäpirtin yhdyshenkilö

Helka Korpela,

Kalevan puistotie 13 C 58

33500 Tampere, p. 040 565 0905

helka.korpela@kolumbus.fi

Vuokselan yhdyshenkilö

Taisto Virkki, Tampere

p. 03 - 363 1750, 0400-576722

taistovirkki@gmail.com

Kiviniemen, Kasarmilan ja Viiksanlahden kirjatyöryhmä:

Airi Uosukainen

Niittykatu 7 A 5 13100 Hämeenlinna
p. 050 576 9850

airi.uosukainen@aina.net

Marja Saksa

Karnaistenkatu 25 A 4 08100 Lohja
p. 050 564 5524

Kari Nurmi

Hevossalmentie 22 G 00870 Helsinki
p. 09-6980 892

nurmi.kari@elisanet.fi

Ole Tarvonen

Kivikartiontie 7 B 57 20720 Turku
p. 040 547 0075

Jukka Marttinen

p. 040 517 4286

jukka.marttinen@suomi24.fi

Maisa Söderström p. 040 547 6477

Sirpa Seppä, o.s. Käppi

Höytämöntie 40 A 33880 Lempäälä

p. 050 5151 691

sirpa.seppa@kolumbus.fi

Satu Karvinen

Leppärinne 2 37370 Narva

p. 040 722 9926

satu.karvinen@gmail.com

Antti Hynnä

Marjo Ristilä-Toikka

SAKKOLA-SÄÄTIÖ

Hannu Turkkinen,
hallituksen puheenjohtaja,
Turkkisentie 12, 37550 Lempäälä,
puhelin 040-5814398 tai 03-3752525
hannu.turkkinen@kotiportti.fi

Matti Naskali, sihteeri,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila,
p. 02-538 0855, 0500-721902
matti.naskali@mknpalv.inet.fi

VALTUUSKUNTA

Hannu J. Paukku, puheenjohtaja,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
puh. 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Esko Kallonen, varapuheenjohtaja
Kukkolantie 4, 37560 Lempäälä
p. 03-3676603, 040-5540747

SAKKOLA-SEURA

Leena Rantakari, puheenjohtaja
Haapaniemenkatu 16 A 142,
p. 09-710 846, 040-514 1682
leena.rantakari@elisanet.fi

HOVINKYLÄSEURA

Mirja Antila, puheenjohtaja
Kitarakuja 1, 01390 Vantaa
mirja.antila@kolumbus.fi
p. 050 599 6936

**PITÄJÄMME
INTERNETISSÄ**

www.sakkola.fi
www.metsapirtti.net

**www.
vuoksela-seura.fi**

METSÄPIRTTI SEURA RY

Kalevi Hyytiä, puheenjohtaja
Norppakuja 6A, 01480 Vantaa
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Anja Kuoppa, varapj
p. 0442 844 330
anja.kuoppa@gmail.com

Marja-Liisa Vesanto
sihteeri
Pajatie 6
01800 Klaukkala
marjalis.vesanto@hotmail.com

METSÄPIRTTIKERHOT:

TAMPEREEN METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Kalevan puistotie 13 C 58
33500 Tampere
p. 040565 0905
helka.korpela@kolumbus.fi

ETELÄ-POHJANMAA

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 050 5997 720
esko.lylander@pp.inet.fi

Anja Paksu
Tammistontie 4 b 4, 65300 Vaasa
p. 040 5239 466
anja.paksu@saunalahti.fi

UUSIKAUPUNKI

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

TURKU

Aila Martelius-Mäkelä, puh. joht.
Eeronpolku 6, 23100 Mynämäki
p. 050 5948 712
aila.martelius@nettikirje.fi

Niilo Kiiski, sihteeri
Tennaritie 7, 21200 Raisio
puh. 050 357 5767
niilo.kiiski@dnainternet.net

METSÄPIRTTI- JÄRJESTÖT TMK

Aila Martelius-Mäkelä, puh. joht.
Eeronpolku 6, 23100 Mynämäki
p. 050 5948 712
aila.martelius@nettikirje.fi

Yrjö Koskinen
p. 040 5784 724
yv.koskinen@luukku.com

Ilmi Pesonen
p. 040 7306 166
ilmi.pesonen@welho.com

KIRVESMÄKI KERHO RY

Mauri Ukkonen, puheenjohtaja
Ojahaanpolku 8 B 23
01600 Vantaa
p. 0509192629

METSÄPIRTTI ARKISTO

Mynämäen kirjasto
Yhteyshenkilöt:
Kari Ahtiainen p. 0445843107
Markku Lemmetti
02-4310956, 050-5119720
marku2@saunalahti.fi

VUOKSELA-SEURA ry

Tapio Sihvo, puheenjohtaja
Formupojantie 8, 14500 Iittala
p. 03-6765024, 040-5411502
tapio.sihvo@gmail.com

Kauko Komonen, varapj
Linvallinkatu 4 A 1, 30100 Forssa
kauko.komonen@surffi.net
p. 03-4224883, 040-5020487

Ebba Penttilä, sihteeri
Leppämäentie 5, 31300 Tammela
ebba.penttila@gmail.com
p. 03-4360136, 040-8232016

Sukututkimusasiat
Pentti Warvas,
Tervatie 25, 03100 Nummela
pentti.warvas@dnainternet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)
Tuula Nieminen
Erätie 26, 33800 Tampere
p. 03-2231400, 0400-833386